ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1188

4 динара

4.10.1974. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXV

КОМПЛЕТАН СТРИП
ФАНТОМ

Ripley

Веровали или не!

Француски крсташ

ГРОФ ОД ПАРИЗА

који је при сусрету с византијским царем **АЛЕКСИЈЕМ I** морао да клекне, наједном је устао и затражио да му цар направи место на свом златном престолу. **„БОЛЕ МЕ НОГЕ"** — објаснио је свој захтев. За ту своју дрскост гроф није био кажњен.

(1096)

КУЛА

у Нејеру (Француска) подигнута је од специјалног пореза разрезаног 1358. године на сву храну која се троши у граду. Кула је завршена пре **600** година и већ је почела да се руши — а порез се још наплаћује.

КРАЉИЦА ЗА ЈЕДАН ДАН

ИНГЕЛБУРГУ (1176-1236) сестру данског краља Канута VI, испросио је француски владар Филип-Август који је поверовао причама да је она лепотица. **СУТРАДАН** после венчања и крунисања Филип-Август је затворио своју младу жену и повео поступак за развод!

СОЧИВИЦА

је најмања биљка-цветница у природи. Није већа од **чиодине главе.**

ХОТЕЛ

у Матмати, у Тунису, саграђен је у **једној пећини.**

У спомен
ЏЕМСА БРИЏЗА
који се раставио од живота 17. јула 1747. истопио се од превелике врућине

Натпис на једном гробу у Норт Ендоверу (САД).

1188/2

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● познати поларни северноамерички истраживач Берд, полазећи на Антарктик 1955. године морао је да понесе и фрижидер да би храну сачувао од великих хладноћа и спречио њено смрзавање.

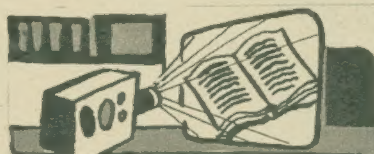

● најлонско влакно састоји се од угља, ваздуха и воде... а јед на женска најлон чарапа има око 1,500.000 очица. Прве најлон чарапе произвела је једна америчка фирма 1939. године а 15. маја следеће године прве најлон чарапе продавала је једна

велика робна кућа у Њујорку. За само три часа распродато је 50.000 пари ових чарапа и за то време повређено је 14 жена.

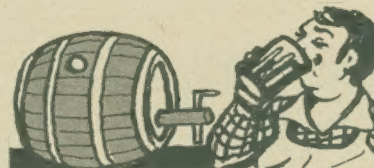
● према футуролозима живот у најближој будућности умного ме ће се разликовати од данашњег. Тако ће текстови многих књига бити забележени на магнетоскопским тракама и моћи ће да се по потреби емитују на магнетоскопу. Довољно је да се у овај апарат стави касета са снимљеним материјалом, па да се на екрану појави филмована књига.

● недавно су совјетски геофизичари на основу различите јачине магнетног поља открили у области Курска огромна налазишта гвожђа. Само на дубини од 800 метара пронађено је 47 милијарди тона гвоздене руде. Међутим, стручњаци сматрају да ове руде има далеко више на дубини од 1500 до 2000 метара.

● медицински часопис који излази у Висбадену тврди да су по потрошњи пива становници

Западне Немачке први на свету. Са 145,3 литара по глави становника годишње, она је надмашила Чехословаке (144,7) и Белгијанце (140 литара).

● први светски рекорд у аутомобилизму забележен је 1898. године. Тада је постигнута највећа просечна брзина од 63 километара и 100 метара на час.

● кад би пингвини могли да лете, они би заменили голубове-летаче. Јер, утврђено је да ове птице имају свој унутрашњи „компас" који им омогућава да се савршено тачно оријентишу. Опити које су научници са универзитета у Висконсину вршили у Вилксовој земљи на Западном Антарктику показали су да су се пингвини пуштени и на хиљаду километара удаљености од своје базе сами вратили. Научници сматрају да се они оријентишу према Сунцу јер много теже проналазе свој пут кад је небо облачно.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

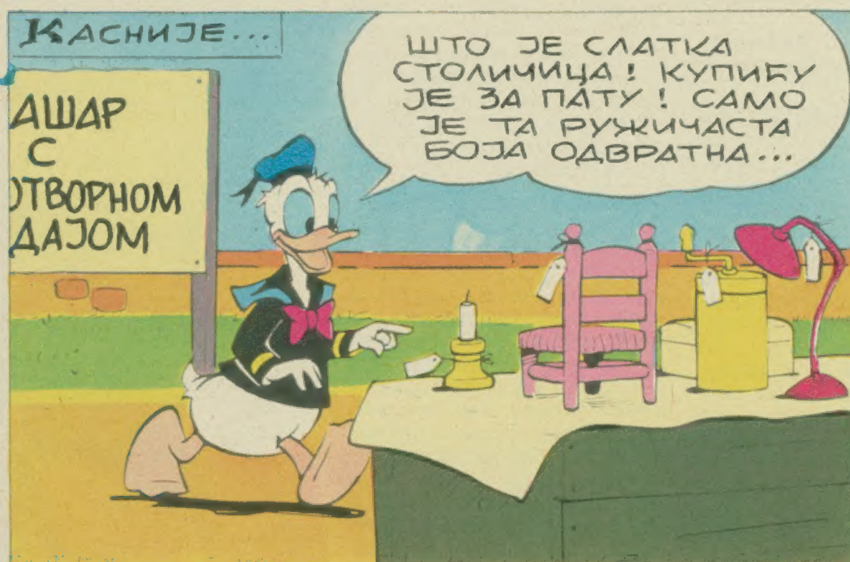

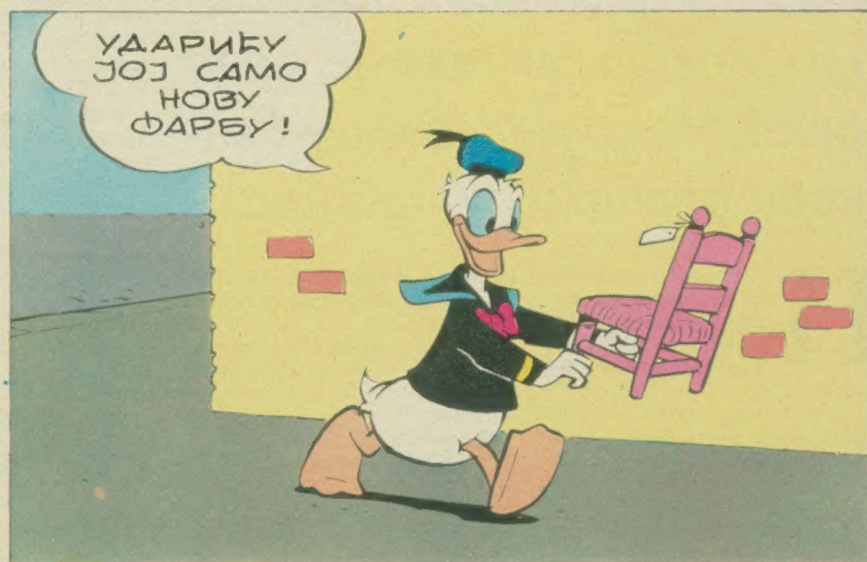

МАЛИ ЈУНАЦИ ВЕЛИКОГ РАТА

ЈА ЋУ ПРВИ ПРЕКО НЕРЕТВЕ!

Између два крака порушеног моста хучала је брза река. На другој обали у бункеру вребали су четници.

На почетку револуције, 1941. године, део Ловћенског одреда имао је заиста необичног „обавештајца“...

Сви смо га звали — Марка. А име му је било Бранко Лаличић. Имао је тада највише дванаест-тринаест година. Марка и јесте и није био партизан. Повремено би долазио до нас, у одред, из свог села Прекорнице. Међу борцима је био и његов старији брат, Љубо. Марка би, међутим, ретко кад преноћио у одреду. Најчешће би, пошто се са свима изразговара, опет одлазио доле, у село. Због тога се не би могло рећи да је тада био партизан.

Али, по ономе што је радио — и те како нам је вредео. Био је наш главни извиђач и обавештајац. Готово да није било дана да он не изврши неки задатак...

Прво смо Марку научили неколико италијанских речи. Брзо их је упамтио. А онда, слали смо га на задатке. Рекли бисмо му:

— Хајде, Марка, скочи до села и преброј колико има Италијана, какво оружје носе.

И Марка би, све трчећи, одлазио. Враћао би се убрзо и подносио нам детаљан „рапорт“.

У другој прилици послали бисмо га да испита куда се Италијани крећу, где ће се упутити. И то је наш мали „обавештајац“ увек сазнавао. Без погрешке. Ништа није записивао, све је памтио. Сналазио се као ретко ко. Да би од Италијана извукао обавештење, он би им доносио воду. Тих летњих дана 1941. била је велика жега, на црногорском кршу све пржи, а Италијани натоварени препуним руксацима. Уз чашу воде, брзо би се распричали пред нашим „обавештајцем“.

И ОСМИ, НАЈМЛАЂИ ЛУБАРДА ЈЕ ПОГИНУО...

Не знам колико пута је Марка био у извидници. И увек је успео, осим једном. Наишао је, изгледа, на неког мрзовољног Италијана. Кад га је Марка почео запиткивати, он дограби свој гвоздени шлем... па нашег Марку по глави. И о томе нам је после поднео извештај уз „доказ“ — повелику чворугу на глави!

Марка, Бранко Лаличић, живи у Београду, пензионер је СУП-а.

У Првом батаљону IV Пролетерске бригаде, којим сам командовао, било је 8 бораца који су се презивали — Лубарда. Била су то четворица браће, затим сестра и брат и два рођака. Најмлађи међу њима био је Стева Лубарда, у Штабу батаљона. Необично бистар, присебан, проницљив. Умео је да чува тајну и да је никоме не ода. Ја сам преко њега сва наређења четама издавао — усмено. И никад ништа Стево није заборавио. Уз то је био веома храбар.

Почетком лета 1942. године батаљон којим сам командовао добио је задатак да нападне зеленичку станицу Хаџићи, на прузи Сарајево — Коњиц. У њој су се усташе забарикадирале. И то на горњем спрату, па отуда бију, тешко им је прићи. А ми смо их стално нападали. И, баш кад смо мислили да је дошао најпогоднији тренутак, усташама пристиже појачање: Немци у блиндираном возу. Али, Немци су брзо напустили своје усташке савезнике бојећи се да би у том окршају и сами могли бити уништени. Зато одлучих да и по цену жртава заузмемо станицу. Тражио сам добровољце — није било лако прићи осињем гнезду из кога непрекидно бљује ватра куршума. Међу првима се јавио мој курир, млади Стево Лубарда. И међу првима је улетео у станицу и, према договору са мном, направио у приземљу зграде камару од сламарица и запалио их. Ватра и дим натерали су усташе да, један по један, сиђу низ степенице. Ту смо их сачекивали.

Стево Лубарда заиста није знао за страх. Кад је наш батаљон нападао на Купрес у једном тренутку схватио сам да ни по коју цену не треба остати на једном простору јер га је непријатељ жестоко тукао, већ кренути напред, у јуриш, домоћи се првих зграда. То наређење пренео сам двема четама, на десној страни пута. Али, са леве, била је још једна чета. Веза је била прекинута. А требало им је јавити да што пре и они крену напред, да не изгину. Доћи до њих значило је проћи кроз прави пакао непријатељске ватре. Поверио сам преношење заповести, као и увек, свом храбром куриру Стеви Лубарди. Без поговора, само са кратким „разумем“, ишчезао је у мрклој ноћи коју су са свих страна парали фијуци куршума. Сутрадан у зору, у Купресу, у који је стигла и чета којој сам јој по Стеву послао наређење, видели смо да га нема. До чете тог пута није стигао. Погинуо је као јунак.

ИЗДАХНУО, АЛИ НИЈЕ ЈАУКНУО

Погинуо је најмлађи Лубарда. Погинуло је и свих његових седам рођака, разним биткама...

У бици за Купрес, коју сам поменуо, изгубио сам још једног младог борца.

Приближавали смо се Малом Стожеру. Али због водича, који је изгубио оријентацију, нисмо били баш много сигурни да смо на правом путу. Била је ноћ. И кад сам рачунао да смо негде у близини, усташе ми

На стазама револуције друг Љубо Вучковић, генерал-пуковник, народни херој, ратни командант неколико славних јединица, међу којима је Четврта црногорска и Друга далматинска бригада, доживео је много тешких, али и лепих тренутака. Био је сведок безбројних подвига храбрих бораца, пролетера. Међу њима било је много младих па и најмлађих, скоро деце. И сви они били су прави борци, његови ратни другови. Сећајући се њих друг Љубо Вучковић, данас председник Савеза резервних војних старешина Југославије, одлази кад год може међу најмлађе да би им причао о својим малим саборцима.

саме помогоше. Кроз тишину до нас допирала је њихова песма у којој су запевали да „партизана нема више“.

Пао ми је терет са срца. Е, сад ћемо вам помислио сам, одговорити на вашу песму. Видећете да ли партизана више нема! Наредио сам да се борци развију у стрељачки строј и да што се могуће тише, приближе месту одакле је допирала песма. Без мог наређења ватра се није смела отворити.

Тако, тихо, пошли смо ка врху Малог Стожера. Приближавали смо се опрезно, метар по метар. Одједном су усташе, осетивши нас, а можда и тек онако, да разбију страх, отвориле паљбу. Ватра није била прецизна, а ми смо наставили, не дајући гласа од себе, да им се приближавамо. У том тренутку дотрчао је Стојан Жугић, командир придодате чете Петог батаљона. Рекао ми је да је један његов млади борац, Чедомир Батизић, рањен. Пошли смо заједно и нашли рањеног друга како се превија у мукама. Лице му је било згрчено од бола и орошено знојем, али поглед му је био бистар. Тихо сам му рекао:

— Друже, издржи, немој случајно да јаукнеш, јер ћеш нас открити пре јуриша...

Рањеник је одговорио:

— Нећу, друже командантe... Будите сигурни да нећу.

Одмах сам командовао да се крене у јуриш· Бомбаши су ишли напред. За свега неколико минута усташко утврђење на Малом Стожеру било је уништено. На попришту је остало десетак мртвих и рањених усташа, док су се остали растурили по шуми бежећи у правцу Бугојна. Није било времена да их гонимо. Морало се напред, на Купрес.

Тада ми је опет пришао командир чете Стојан Жугић и рекао:

— Борац Чедомир Батизић је издахнуо, али није јаукнуо.

У време IV непријатељске офанзиве врховни командант друг Тито ставио је у задатак Другој далматинској бригади да прва пређе Неретву. Оставио је да изаберемо пут сами, било да реку прегазимо, да је пређемо чамцима, или да се пребацимо преко срушеног моста. Није се смело оклевати: Неретву смо морали прећи што пре — ваљало је отворити пут осталим јединицама, а нарочито болници са рањеницима.

ДВЕ БОМБЕ У БУНКЕР, ДВЕ БОМБЕ У РЕКУ

И прешли смо, а први који је то учинио био је један сасвим млад борац...

Одлучили смо се да Неретву пређемо преко срушеног моста. То је, у ствари, била једина могућност. Донели смо такву одлуку, али је најпре требало заваравати непријатеља, четнике. Узводно и низводно од моста отворили смо ватру. Код самог моста нисмо опалили ни метак· А баш смо ту спремали напад. Узводно и низводно од моста четници су пуцали не штедећи муницију: добиће је поново од Немаца кад им устреба. Тукли су положаје наших јединица на десној обали довикујући нам да смо луди, да је Неретву немогућно прећи, а ако који случајно и преплива да ће га ухватити као зеца.

Наш, Трећи батаљон сачекао је да падне мрак и у највећој тишини спремао се да пређе преко моста. Командант батаљона, Бруно Вулетић, потанко је објаснио задатак и тражио да се добровољно јаве борци који ће први прећи преко срушеног моста и бомбама уништити четнички бункер с тешким митраљезом, готово на самој ивици, крај моста, на левој обали.

Први се јавио, некада мој курир, млади десетар Стево Опачић. Пред целим батаљоном он је изјавио да ће са својом „гром-десетином“ сигурно извршити тај задатак.

Сви су Стеви и његовим „громовницима“ пожелели успех.

Није им било тешко да сиђу низ десну обалу до воде. Попели су се на десни срушени крак конструкције моста. Онда су пошли наниже, ослањајући се на прагове између шина. Али, кад је требало прећи на други крак конструкције, што је са леве обале пао у воду — испречила се река. Она је просто дерала између та два скелета.

Стево и његових „десет громовника“ нису устукнули. Иако је била ноћ, они су некако прекупили даске од пешачке стазе на мосту и њиме премостили онај део реке што је текао између два крака срушеног моста. Стево је прешао први, за њим остали. А онда су почели да пужу, да се вере, уз конструкцију ка левој обали· Није то било лако. Једини ослонац били су им железнички прагови између шина. Нису губили ни часа. Полако, у тишини, приближавали су се врху моста на левој обали. Трајало је то читав час, можда и дуже...

А тамо, десетак метара од моста који је био мало склизнуо са обале — бункер. И у њему четници. Са тешким митраљезом.

Кад су избили на сам врх, „громовници“ и њихов десетар одлучили су се за напад. Стево је са свог опасача скинуо две бомбе. Иако је била ноћ, добро је гађао. А и остали „громовници“. Четнички митраљез није стигао ни да се огласи. Ни његова брадата посада. Стево Опачић и „гром-десетина“ га је на јуриш и бомбама заузела.

Чим су „громовници“ освојили бункер, долином Неретве код Јабланице одјекнуле су још две експлозије· Био је то уговорени знак којим су јављали да су на левој обали. Био је то сигнал за нас. Чете су кренуле путем „громовника“, преко срушеног моста и заузимале положаје. У зору наставили су да гоне четнике уз падине Прења.

Преко срушеног моста прешле су потом многе наше јединице. На тај начин овладали смо левом обалом, омогућили да се касније, када је пешачки мост био готов, пребаце хиљаде рањеника.

Велика стратегијска замисао друга Тита била је остварена. Битка за рањенике је била добијена.

А први корак у остваривању те замисли, први који је прешао Неретву преко срушеног моста, учинио је Стево Опачић и његова „гром-десетина“.

Стево Опачић, народни херој, је жив и ради данас, заједно са мном, у Савезу резервних војних старешина...

Љубо Вучковић

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н. ЛЕКИЋ

Л. СРЕДАНОВИЋ

* ГЛУП СТРАНИ ИЗРАЗ

КРАЈ ЕПИЗОДЕ

ПРИЧА О ПРАВОМ ЧОВЕКУ

Као грабљиве птичурине два месершмита су налетала на наш авион чији им се пилот храбро супротстављао.

У 32. ловачку групу Шестог ловачког пука, која се налазила на аеродрому Крушедол у Срему, недалеко од Београда, прекомандован сам десетак дана пре кобног 6. априла 1941. године када су Хитлерови ваздушни гусари бомбардовали Београд.

Био сам пилот. Не знам зашто, али одувек сам волео авионе. Било ми је важно да летим и свеједно ми је било са ког аеродрома узлећем. Ипак, аеродром у Крушедолу тешко да би се могао назвати тим именом. Био је то у ствари пашњак на широкој коси која се благо спуштала према засеоку Прњавору. Командно место са радио-станицом било је смештено педесет метара југоисточно од узлетишта.

БЕЗ ОДМОРА

Целокупни борбени састав наше групе: двадесет један авион месершмит 109-Е, далеко слабији од месершмита 109-Ф којима су Немци напали Београд. Највећи проблем наших авиона био је резервоар за гориво: служио је пилоту и као седиште и као наслон и био је потпуно незаштићен! Ако би авион био погођен у резервоар, пилот би се претварао у живу буктињу.

И поред свих недостатака наших авиона кренули смо у сусрет Немцима и прихватили борбу. Иако је непријатељ био јачи нисмо узмицали. Првог дана борби, 6. априла, изгубили смо девет авиона.

Освануо је и 7. април. Узлетали смо од раног јутра и као осице нападали Немце који су у таласима летели према Београду. Чим би неко од нас испуцао муницију и утрошио гориво, слетео би на аеродром да узме бензин и поново се наоружа, а затим одмах узлетео не марећи за умор.

Било је 14 часова кад сам се вратио из једне борбе. Свој авион са бројем 26 на трупу дорулао сам до саме ивице узлетишта на северној страни. Једва сам стајао на ногама, али о одмору није могло бити ни речи — поново ме је чекало узлетање! Механичари су прегледали летелицу. Радили су око ње ужурбано. Да мало одморим леђа скинуо сам падобран и спустио га на траву.

Аеродром је био готово пуст. Сви наши авиони били су у ваздуху. Водили су појединачне борбе јер за групни напад их није било довољно. На аеродрому су се налазила само два авиона. Један је стајао недалеко од мог, док се на јужној страни узлетишта пресијавао на сунцу авион на коме су искључиво летели командант пука или командант групе мајор Данило Ђорђевић. На трупу њиховог авиона налазила се ознака Л-4.

Баш сам се спремао да седнем на траву и одморим се кад угледах капетана пилота-ловца Словенца Миху Клавору. У руци је носио падобран. Сви смо га волели јер је увек био насмејан и ведар. Иако уморан, пришао сам му и помогао да навуче на леђа пакет с падобраном.

— Како је? — упитао сам га.

— Узлећем поново! — одговорио ми је гласом у коме се осећао умор. Ипак му је на лицу заблистао познати благи осмех. Нисмо више разговарали јер је журио.

САМ ПРОТИВ ДВОЈИЦЕ

Испратио сам га погледом: одлетео је према Башки и Чортановцима. Вратио сам се до свог авиона. У истом тренутку слетео је поручник Вилим Ацингер. Тек тада сам приметио да на северној страни улзетишта стоје водник Каузларић и неколико пилота. Нешто су живо разговарали.

Није прошло ни десетак минута од Клавориног узлетања када се на небу појавише три авиона. Два месершмита нападала су трећег.

Наш пилот се борио са двојицом нападача невероватно вешто. Дивили смо му се. Сви ми, који смо се затекли на аеродрому, сакупили смо се у групу и без даха пратили борбу.

Авиони су се приближавали аеродрому и, не прекидајући борбу, спуштали све ниже. Слабији је вешто избегавао насртаје двојице нападача, али није хтео да напусти бојиште. Залетео се међу њих испаљујући рафале, а одмах затим, вешто маневришући, узмицао само да би се припремио за нови напад.

Најзад је жилави борац престао да пуца и усмерио свој авион у правцу Ирига. Док се за њим сустио један од прогонитеља, други је у ниско бришућем лету прелетео наш аеродром косећи из митраљеза узлетиште. Полегали смо по земљи.

МАЈОР ЈЕ КУКАВИЦА!

Када је нападач одлетео неко упита:

— Зашто је наш престао да пуца?

Нико му није одговорио. Скочили смо и погледали према Иригу. Немац је и даље прогонио нашег пилота.

Иако смо се надали да ће наш друг умаћи, Немац га је стигао и засуо рафалом. Авион је плануо и почео да се суновраћује према земљи. Све се збило у тренутку...

Био сам збуњен. Оборене главе пошао сам према свом авиону. Нисам ни приметио када ми је пришао поднаредник — механичар Дрекић. Стао је пред мене као укопан.

— Молим, Дрекићу! — подигао сам поглед према њему.

— Та буктиња коју сте малочас видели... био је капетан Клавора. Јуначки се држао! — рекао ми је дрхтавим гласом. — Неколико пута је јављао радио-везом да му је нестало муниције. Тражио је помоћ! Али...

Наједном је ућутао. Нешто га је мучило. Осетио сам то.

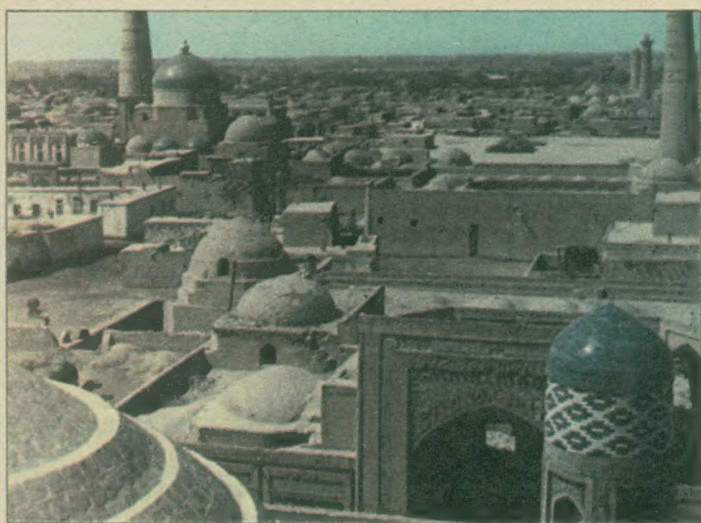
— Реци Дрекићу!

— Знате шта се десило?! — провалило је из њега. — Једини авион који је био спреман да узлети био је командантa групе мајора Данила Ђорђевића. Он је знао да је Клавори нестало муниције и да му је помоћ неопходна. Кренуо му је тобоже у помоћ, али умесо да узлети, изишао је из авиона и почео да нас грди како су му везе на падобрану лоше подешене. Намерно је одуговлачио само да не би узлетео и прихватио борбу с Немцима! Кукавица, бедна кукавица! Човек моли за помоћ а њему сметају везови на падобрану! Дошло ми да се убијем!

Ништа нисам рекао. Свака реч била би сувишна. Мислио сам на Клавору. Био је то прави човек...

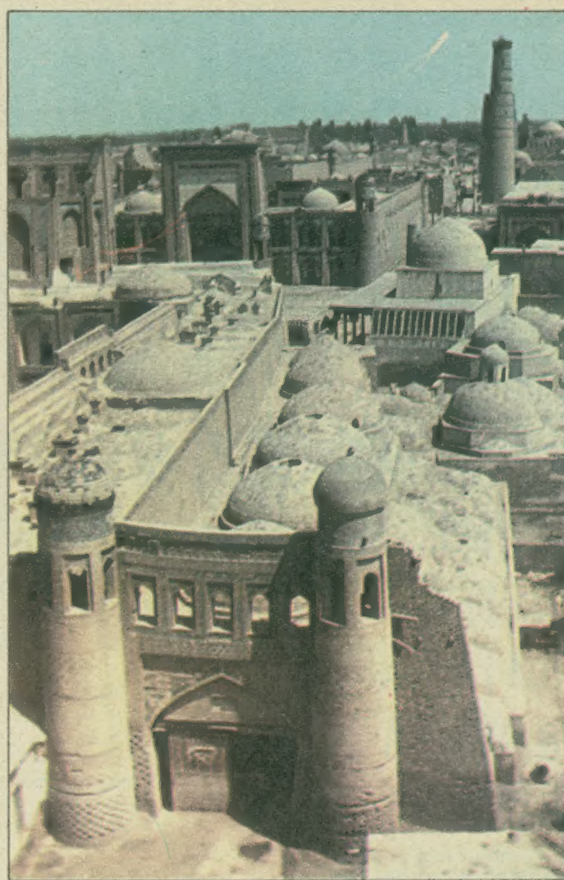
Ђорђе Кешаљевић
Нови Београд,
Лењинова 9/6

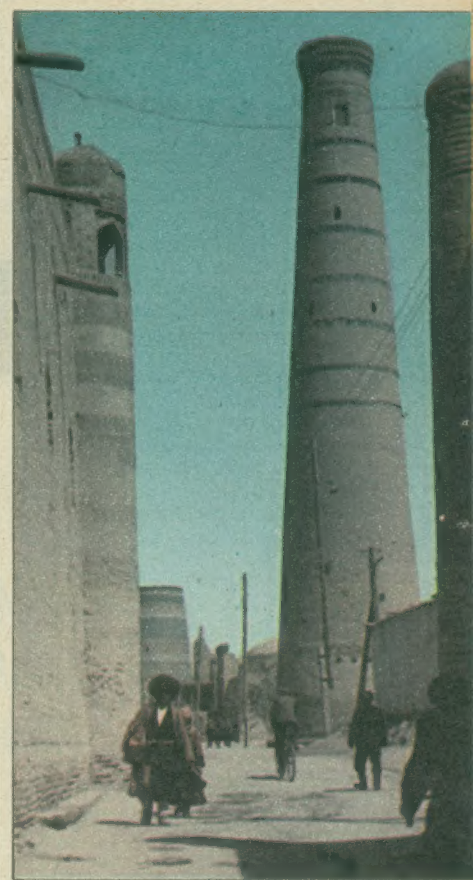
(Хонорар: 250 динара)

ИЧАН-КАЛА. — Најстарији део града настао је још у првим вековима наше ере, док су зидине које га опасују из 5. или 6. века. Висина зидина је 7—8 метара, ширина у основици 5—6, а укупна дужина 2,2 километра. Две главне улице воде с истока на запад, две са севера на југ. Град има четири капије.

ИСТОЧНА ВРАТА. — Са истока се у град улази кроз Палван-дарвазу, врата дугачка 60 метара, покривена куплама и украшена керамиком. Некада су се у тим вратима-пролазу налазили затвор и мали трг где су куповани и продавани робови. Касније су ту никле мале трговачке радње (почетак 19. века).

ХИВА * ЛЕПОТ

СВИ РЕЗБАРЕ. — Док су се у другим градовима средње Азије резбарењем у камену и дрвету бавиле само занатлије-уметници, у Хорезму је резбарио готово читав народ. Резбарија је тамо саставни део архитектуре. Најлепши примерци хоремске резбарије су дрвени стубови у двору Таш-хаули (почетак 19. века).

ПЕСНИКУ У СПОМЕН. — Народном јунаку и песнику, кожару и крзнару по занимању, Махмуду, над гробом је подигнут маузолеј. Махмуд је био толико поштован да га је народ прозвао Пахлаван, што би могло да се преведе као племенит витез. Сачувано је веровање да је могао да лечи од разних болести. Пахлавана-Махмуда, аутора љубавно - филозофских четворостихова, поштовали су као песника, филозофа и светог човека и у Индији и Ирану. Централни део маузолеја, који има зелену куполу, украшен је стиховима песника уметнички исписаним и украшеним (почетак 14. века).

КАМЕНИ ДВОР. — Таш-хаули, што значи „камени дворац“, огромно је здање са 163 собе, харемом, одајом за примања и још 5 малих дворова. У њему су живела браћа и сродници кана, господара Хорезма. Опасан је високим зидом од печене опеке. Врата и стубови двора украшени су јединственим резбаријама (почетак 19. века).

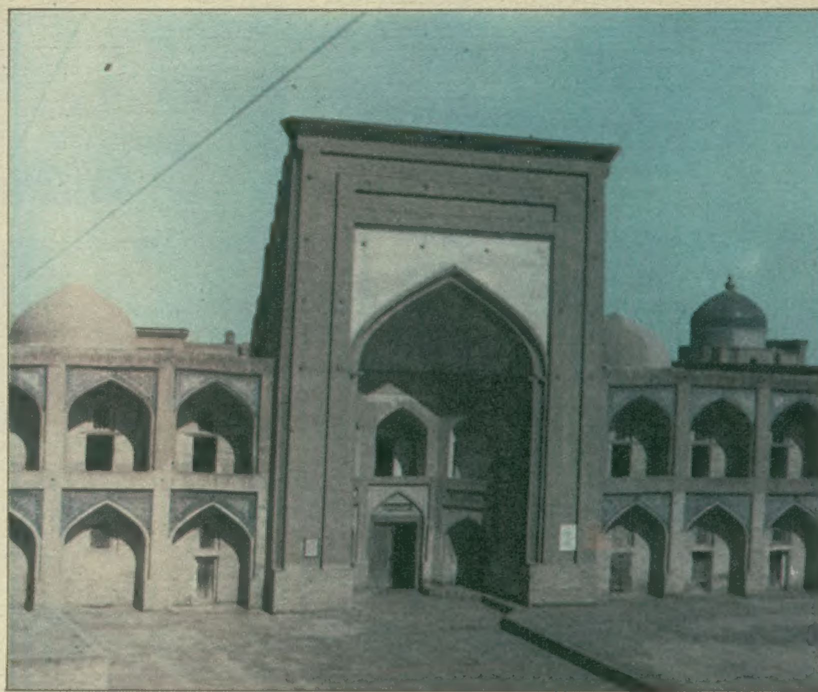

ЏУМА. — У средини града диже се минаре велике џамије Џуме подигнуте на месту старе коју помиње још арапски путописац Ал-Максиди из 10. века. Поред минарета, њена највећа знаменитост су 213 древних изрезбарених стубова изванредне лепоте који су израђени још у 8. или 9. веку.

КЕРАМИКА. — Вера је забрањивала узбечким уметницима да на својим делима представљају жива бића, нарочито човека. Због тога су они свој таленат поклонили орнаментима и предметима за свакодневну употребу. Надалеко су били чувени њихови ћилими, златом везена одећа, тканине, а нарочито керамика.

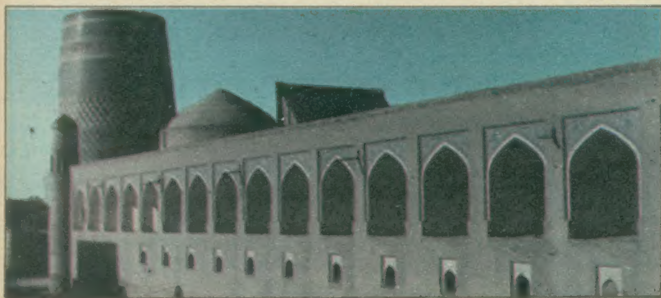
ЗА 95 УЧЕНИКА. — Медреса Кутлуг-Мурад била је најбогатија верска школа Хорезма. У њој се средином 19. века школовало 95 ученика. У дворишту медресе налази се, покривен куполом, подземни резервоар за воду из кога се некад снабдевао читав град. Фасада медресе право је уметничко дело (почетак 19. века).

ИЦА ИСТОКА

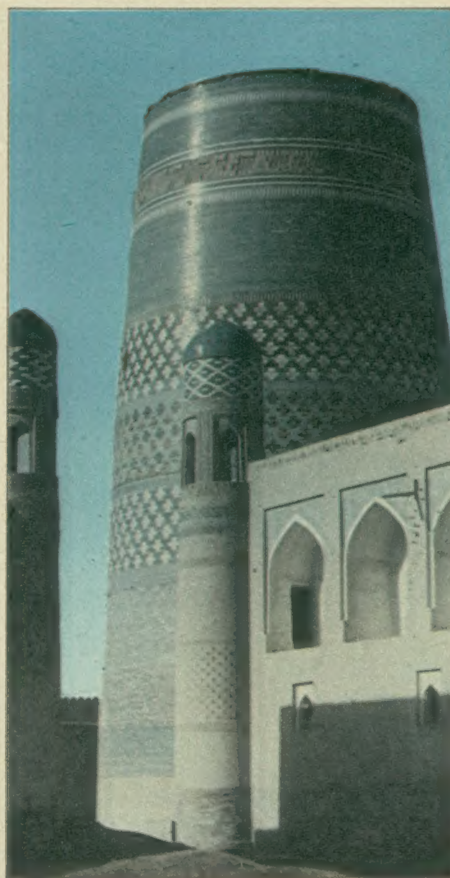
Као драго камење опточено златом дижу се, усред песка Узбекистана, градови-музеји. Подигнути у разним епохама, у разним стиловима и од различитог материјала, они су прави камени летопис културе узбечког народа. Ту су Самарканд с плавим порталима и куполама, древна Бухара с чувеном тврђавом Арк и Хива, један од најстаријих градова Хорезма.

Велика држава Хорезм почела је да настаје још у 9. или 8. веку пре наше ере у доњем току реке Амур-Дарје. У 6. веку пре наше ере престоница државе био је град Хорезм. Престоница се затим сели у Кјат, па у Гуганџ и, најзад, у 15. веку наше ере, у Хиву.

Као и сви средњовековни градови Хива се дели на унутрашњи део — Ичан-калу — који је опасан зидом и спољашњи — Дишан-калу. У Ичан-кали се налазила палата кана, дворови феудалаца, џамија и медресе (верске школе), док су у Дишан-кали живели трговци, занатлије и остали народ.

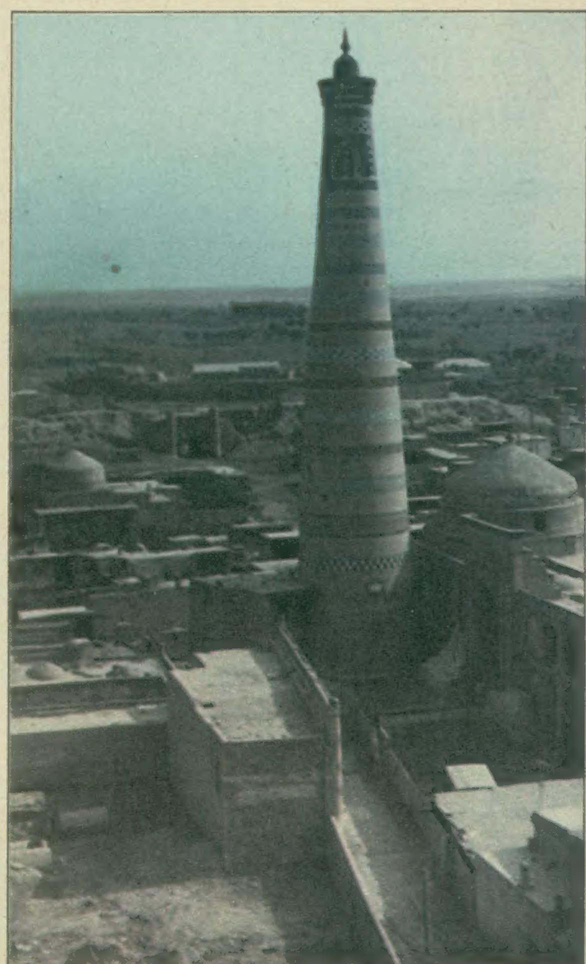

НАЈВЕЋА. — Мухамед-Амин-канова медреса била је највећа у Хиви: у њој је учило и по 250 будућих служитеља вере. Висок, богато украшен портал и фасада дају здању величанствен изглед. Медреса је имала и велику библиотеку, у њој је било и седиште највишег верског суда (средина 19. века).

ДА СЕ ВИДИ И БУХАРА. — Калта-минор (Кратка кула) била је замишљена као највеће и највеличанственије минаре муслиманског истока „с којег би се и Бухара могла видети". Остало је незавршено јер је кан Мухамед-Амин, који га је замислио, погинуо 1855. Високо је света 26, а у основи има пречник од 14,2 метара.

ЏИНОВСКИ ПРСТ. — Минаре Ислам-Хоџија највише је у Хиви и види се из било ког дела града. При врху се сужава а украшено је појасевима од плавих и зелених плочица тако да подсећа на џиновски прст пун прстења. Високо је 44,6 м, пречник при земљи је 9,5. Подигао га је везир Ислам-Хоџи (почетак 20. века).

Слајдови посредством совјетске агенције АПН

РАНА НИЈЕ ЗАРАСЛА

ЗАУСТАВЉАЛА САМ МОМУ ПОРЕД СВАКЕ СВЕТИЉКЕ И ЗАВИРИВАЛА ПОД ЗАВОЈ НА ЊЕГОВОМ ЧЕЛУ.

Мома је тада имао непуне четири а ја седам година.

Била је позна јесен, кише су у Обреновцу дуго падале, а онда се време мало пролепшало па смо поново могли напоље.

— Пази на дете... Пази на брата — говорила је мама увек кад смо одлазили тамо где она није могла да нас надгледа. Тако је било и тог прохладног јесењег поподнева.

Прошли смо за децом у нечије двориште, трчали, смејали се. Мома се једно време држао круто у свом новом зеленом капутићу, а онда се, као да је мало заборавио на њега, и он разиграо.

Чаврљала сам нешто са девојчицама кад се одједном кроз двориште разлегао врисак. Опет Моми нешто фали, помислила сам и потрчала да видим шта се догодило. Са његовог чела текла је крв и сливала се низ лице на нови зелени капутић.

Мома је толико плакао и запомагао да су око нас почеле да се скупљају жене из оближњих кућа, деца су већ била ту и бучно коментарисала:

— Ударио је главом о цоклу ове куће!

— Ево, на камену се види крв!

Било ми је жао и брата и његовог капутића, али главни је проблем био како ћу кући, мајци на очи.

Једна жена је повела Мому у своју кућу, умила га, опрала му рану, намазала свињском машћу и превила.

— Брзо ће то зарасти — тешила је Мому а мене потапшала по рамену и рекла да га поведем кући.

ДА САЧЕКАМО!

У дворишту више није било деце, почело је да се смркава па су се разишла кућама. Скрушени, Мома и ја изишли смо на улицу. Мома се мало смирио, али би му се покаткад отео пригушен јецај. Мене је сада још више мучила мисао како ћу кући одвести брата са раном на челу и са флекама од крви на новом капуту.

— Момо, она тета је рекла да ће рана брзо зарасти, хајде да сачекамо — почела сам да убеђујем брата. Њему то није било баш по вољи, али није се противио.

Задовољна својим планом, узела сам Мому за руку и окренула низ улицу, дугачку обреновачку улицу осветљену сијалицама које су на сваких педесетак метара биле постављене на дрвеним бандерама. Корачали смо полако и невољно кроз први сумрак са којим је у те јесење дане долазила свежина хладне ноћи. Улица је била готово пуста и оно мало пролазника није обраћало пажњу на нас.

— Стани мало! — рекла сам Моми кад смо дошли до прве бандере са сијалицом. — Да видим хоће ли скоро да зарасте.

Смакла сам завој са чела и, како се рана у помрчини није добро видела, опипала је. Под прстима сам осетила згрушану крв.

— Је ли зарасло? — упитао је Мома кењкаво.

— Брзо ће!

Поново сам га стегла за руку и повела даље.

ШТА РАДИТЕ ТУ?

Време је споро пролазило, једино што се све више хватала ноћ и било је хладно. Требало је да смо одавно код куће.

Кад сам код друге бандере свукла завој с Моминог чела, из ране је потекла крв па сам га бржебоље намакла. Мома је заплакао, морала сам да га молим да још мало сачекамо.

Завој сам свлачила крај сваке бандере и, кад смо стигли до краја улице, почело је да ме брине што рана већ не зарасте. Вратили смо се мало назад и скренули у парк, на једну клупу. Склупчали смо се ту и чекали, чекали. На тренутке чинило ми се да је све то узалуд.

Тада сам угледала школског надзорника, нашег суседа, како улази у парк и замишљено корача у нашем правцу. Кад је прошао поред клупе на којој смо нас двоје седели, не знам да ли сам се обрадовала или се још више растужила. Али, није одмакао ни корак-два кад се, као да му се привиђа, окренуо.

— Шта радите ту, децо? — упитао је зачуђено.

— Мома се ударио, па... — промуцала сам.

Одмахујући главом, надзорник нас је обоје узео за руке и повео кући. Уз пут никако није могао да се начуди да нас двоје седимо на клупи у парку, а код куће сигурно брину шта је са нама.

А МОЈ НОВИ КАПУТ...

И заиста, кад смо стигли кући, тамо су сви увелико бринули где смо тако дуго. Права паника настала је тек кад су скинули завој са Моминог чела и испод њега открили велику, од хладноће помодрелу, рану која је сада, после мог честог завиривања под завој, била још већа.

Одмах су послали по лекара и посао око Моме брзо је био готов: темељно чишћење и превијање ране и инјекције против тетануса. Знала сам, сада долази ред на мене. Родитељи ме готово никад нису тукли, поготово мајка, али по њеном држању било је јасно да су батине овог пута неизбежне.

Док ми је прилазила, није ништа говрила, није ме грдила, само никаква сила, чинило ми се, није могла зауставити њену руку која се спуштала на моје лице. Видела сам то по њеним очима. Прво ме је ошамарила преко образа, а онда једном руком дохватила за уво а другом наставила да удара. Болело ме је, па ипак, као да је то морало да се догоди, осећала сам истовремено и неко олакшање. Бар ће се брзо завршити.

Кад је мама искалила свој бес, плакала сам тихо још неко време. Сада је требало да се умијем и да вечерам па на спавање.

Мома, мама и ја спавали смо у истој соби, њих двоје на једном кревету а ја на другом. Кад је мама угасила светлост, чула сам како нежно пита Мому:

— Боли ли те?

— Како да не боли кад је кућа онолика, а глава оволицка! — одговорио је спремно Мома и, као да га је мама подсетила на оно што је био заборавио, заридао: — А мој нови капут...

Мене је сан већ савладао.

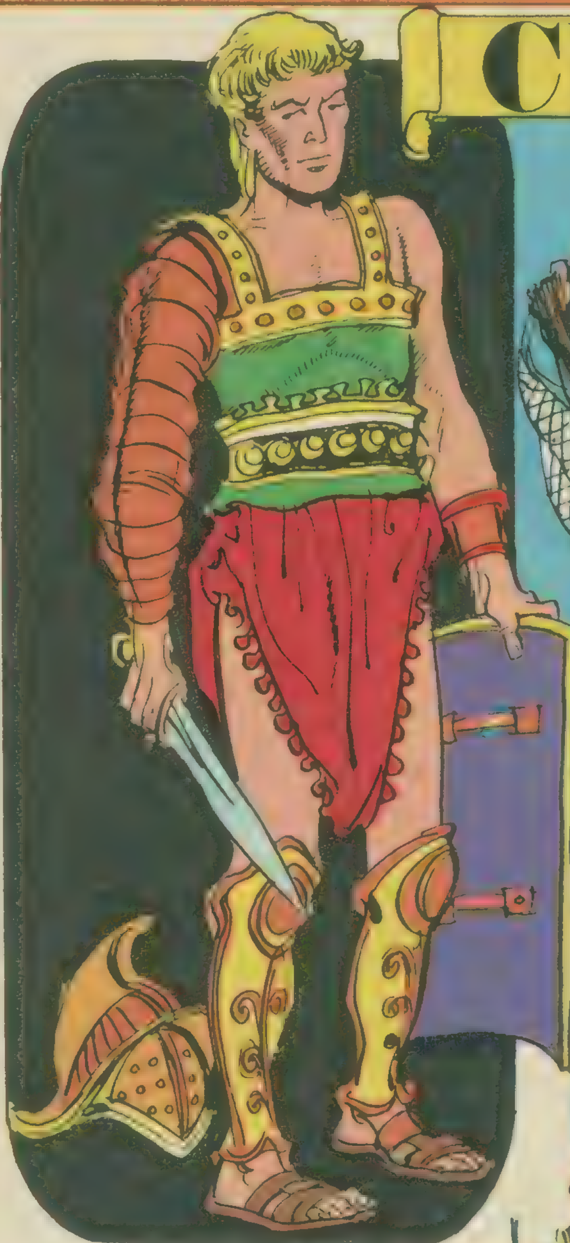
Јелена Пађен, Обреновац

(Хонорар: 250 дин)

Надзорник је прошао поред наше клупе, а онда се, као да му се привиђа, одједном окренуо.

СПАРТАК

ВОЂА РОБОВА

Спартак је био Трачанин. Служио је у римским трупама као најамник, али је побегао из бојске. Живећи као одметник, крио се по шумама, док га нису ухватили и послали међу гладијаторе. Због своје храбрости касније је ослобођен и постаје учитељ мачевања у гладијаторској школи Лентула Батијата у кампањском граду Капуи, где су се снажни робови свакодневно учили борачкој вештини. Борећи се између себе на живот и смрт на јавним приредбама у арени, робови-гладијатори су у ствари забављали грађане Рима. Побеђивали су вештији и снажнији, али су се победници већ на следећој приредби могли намерити на бољег од себе и изгубити живот. Гладијатори-робови Батијатине школе необично су ценили и волели Спартака. Зато се Батијата нимало није изненадио када је 74. године пре наше ере откривена завера његових ученика на челу са Спартаком.

Од око 200 робова само њих 74 успели су да изиђу из града и склоне се на Везув. Убрзо је број устаника порастао: устанку су се придружили и робови са суседних имања и неки слободни али сиромашни сељаци. После две велике победе над римском војском устаници су освојили читаву јужну Италију осим великих градова. Међутим, због неслоге међу устаницима њихове снаге слабе и после тешких борби, вођених са неизменичном срећом, римски претор Крас у крви је угушио устанак робова, највећи у историји. Спартак је погинуо у борби у Апулуји 71. године пре наше ере, а око 6000 робова-устаника ухваћено је и разапето на крстове дуж пута између Рима и Капуе.

НЕМА МИРА ЗА МАРТИНА

И ако прихвати оно што банда од њега тражи, и ако одбије, исто му је: једног дана ће га убити! Зато је одлучио да се бори.

Те суботе, 19. октобра 1973. године, у Лонг Бичу, у Калифорнији, прошлост коју сам толико желео да заборавим изненада ме је поново шчепала.

Док сам се са „Летећим облаком" приближавао обали, на доку сам угледао Роса. Добацио сам му уже и рекао:

— Придржи, ако не умеш да привежеш чамац!

Џек Росен је то умео, крадљивац аутомобила, силеџија! Нисам се обрадовао што сам га видео. Он је одмах прешао на ствар:

— „Братство" сматра да је време да плаћаш своје обавезе. Посао са чамцем добро ти иде, зато ћеш давати „Братству" 50 долара. Сваке суботе увече неко ће доћи по новац, овде на доку. Толико за почетак.

— Слушај, Рос! Од када сам изишао из затвора у Сан Квентину, „Братство" ме више не занима!

— Имаш леп чамац — приметио је Рос као да ништа нисам рекао.

— Шта ако кажем „не"?

Рос није одговорио. Окренуо се и отишао. Било је наивно од мене што сам мислио да могу побећи од њих. У ствари, требало је да се питам због чега ме нису и раније тражили.

— У калифорнијским државним затворима харају затворске банде и сви затвореници, хтели-не хтели, морају да им се прикључе или да их слушају. Постоје три такве банде. Две сачињавају Мексиканци: „Наша породица" („Nuestra familia«) и „Затворени Мексиканци" (»El Mexicano Encarcelado«), а трећа обухвата све остале, сем Црнаца. То је банда позната као „Аријевско братство".

ДОГАЂАЈ У БИОСКОПУ

Начин на који су се „Затворени Мексиканци" једног мајског дана 1972. године обрачунали са Питом Баезом јасно показује да затворске власти у Калифорнији нису у стању да заведу ред међу затвореницима. У затворима владају банде!

Пит Баез је имао двадесет година. Осуђен је због крађе кола и мислим да је била грешка што је уопште стигао у затвор. Кола је украо после неке пијанке и сигуран сам да никад више не би посегао за нечим што није његово. Кад сам га упознао, желео је само да се у затвору понаша примерно и да што пре буде условно пуштен на слободу. Пит се због тога држао даље од свих група у затвору, нарочито од банди. Али, то му није помогло, стајало га је живота!

Те вечери у затворском кругу приказиван је филм „Оптужба светлосне бригаде". Биоскопска дворана била је готово пуна посетилаца, ја сам седео близу Пита Баеза. У тренутку кад је на филмском платну чопор коња јурио уз планину, приметио сам комешање око Питовог седишта. Видео сам како је један од тројице људи који су га напали замахнуо ножем.

Никад нико није оптужен због убиства Пита Баеза. Овај случај завршен је објашњењем да нема сведока који би препознали убицу!

КАКО САМ ОСТАО ЖИВ

Само у току те године банде су у затвору убиле још тридесет и четири човека! Чланови банди немају поверења једни у друге и често се крваво обрачунавају. Међу бандама се води рат за неограничену власт у затвору. Готово сваки члан банде у затвору у стању је да убије припадника друге банде да би преузео његов посао, да би добио право на продају хероина или чак због цигарете! А свака банда ће убити и било кога само зато што мисли да јој може бити непријатељ. Као, на пример, Пита Баеза!

Пита Баеза убили су само због тога што је желео да остане по страни. Нас двојица били смо по много чему слични. И ја сам био први пут осуђен. Због тога што сам дуговао 3800 долара дозволио сам да се у мом чамцу „Летећи облак" превозе украдени јапански транзистори. Новцем који сам тако зарадио вратио сам дуг и још ми је преостало 1200 долара, али доспео сам у затвор! Као и Пит, никад више не бих свесно учинио неки прекршај, али за разлику од њега ја сам прихватио власт банде у затвору. Нико није тражио да постанем члан „Братства", већ само да поштујем банду и да јој месечно плаћам пет долара. Захваљујући томе остао сам жив.

Иначе, у затвору сам се добро владао, па су ме пустили условно читаву годину пре рока, 3. априла 1973. године. Два дана касније нашао сам се поново на „Летећем облаку" који се две године, колико сам провео у затвору, налазио код мојих рођака.

Као и раније, возио сам туристе у риболов, најчешће на сабљарке. Добро сам зарађивао и, уопште, био сам задовољан. Сваког четвртка пре подне одлазио сам на разговор код социјалног радника.

А онда се појавио Џек Росен. Знао сам да са „Братством" нећу моћи лако да изиђем на крај. Већ следеће суботе увече дошао је неки мршави човек и ја сам морао да му дам 50 долара.

— „Братство" од тебе тражи само новац и ништа више — уверавао ме је човек.

ОДАВНО ТЕ ЧЕКАМО

Неколико недеља касније, у суботу 15. новембра, поново се појавио Џек Росен. Знао сам да он не сакупља само новац за банду већ је и њен џелат.

— Следећег петка увече мораш остати код куће све док те не позовемо — рекао ми је док смо пили кафу у једном ресторану.

— Због чега? — упитао сам.

— Јавићемо ти кад и на које место треба да дођеш са својим чамцем. Ту ћеш покупити неке пакете, одвести их далеко на пучину и бацити у море. Вратићеш се тек онда кад будеш сигуран да су ови пакети потонули...

Нисам ништа рекао Росу и он је отишао уверен да ћу учинити оно што траже од мене.

Био сам сигуран да се у пакетима о којима је Рос говорио налазе [illegible] жртве. Једног дана [illegible] и мене бацити у м[illegible] вртао сам се читаве [illegible] размишљајући шта да урадим. Ако послушам Роса, довољно је да им једног дана досадим и да ме банда сама пријави полицији. А ако не послушам, „Братство" ће ме казнити за непослушност.

Најзад, ујутро сам отишао код социјалног радника Артура Фоулера и све му испричао. Он ми је поверовао.

— Полиција одавно чека човека који ће јој помоћи да похвата шефове затворских банди — готово је узвикнуо Фоулер. Одмах је почео да телефонира и у његову канцеларију ускоро су стигла шесторица људи из полиције. Предложили су ми да не послушам Росена, па кад се чланови „Братства" дају у потрагу за мном, полиција ће их изненадити и похватати.

У почетку ми је изгледало да ће то бити исувише опасно, а онда сам пристао.

РОСЕНОВА БУКТИЊА

Росен се јавио следећег петка, 21. новембра око 11 часова увече. Упитао ме је да ли знам где је Донвејево стовариште код Понт Винсента. То место знао је сваки човек који је имао чамац па се Росен није обзирао на то што му нисам одговорио. Објашњавао ми је да ту треба да дођем са „Летећим облаком" и...

— Росен, тако нешто не пада ми на памет! — прекинуо сам га.

— Да ли то озбиљно мислиш, Мартине?!

— Најозбиљније!

Росен је спустио слушалицу. Следећег јутра, за чудо, био сам још жив. Обављао сам своје послове као и раније, али често сам се освртао. Није било ничег сумњивог, нисам нигде приметио ни Росена нити било кога ко би могао да буде из банде. Нисам могао чак да препознам ниједног полицајца иако сам знао да је двадесетак људи из полиције увек у мојој близини. Понекад ме је то забрињавало.

Росен и његови људи добро су обављали свој посао. Били су опрезни и стрпљиви и то им се исплатило.

Двадесет и петог новембра око три часа ујутро проверавао сам да ли мотор на „Летећем облаку" добро ради кад су четири човека изненада скочила на палубу. Међу њима је био и Росен, држао је у руци буктињу натопљену бензином и без речи корачао према мени.

— Иди до ђавола! — викнуо сам. Размишљао сам да ли „Летећи облак" може кренути довољно брзо да Рос и његови другови изгубе равнотежу и падну са палубе. Сигурно не може, закључио сам. Боље је да и не покушавам, сваког часа требало би да се однекуд појаве полицајци. Али, узалуд сам их очекивао.

— Платићеш ти ово! — запретио ми је Рос. — Ниси смео да изневериш „Братство"!

Његова буктиња била је све ближе мом лицу, пржила ми је нос и усне. Сећам се још само да је чамац кренуо, онда сам се онесвестио.

СКАЧИ У ВОДУ!

Кад сам дошао себи, „Летећи облак" је пролазио кроз лучке пролазе Лос Анђелеса. Приближавали смо се каналу Сан Педро. Један чамац је пловио за нама. Знао сам шта смерају: од-

вешће ме на пучину и пото пити заједно са „Летећим облаком“, а они ће се вратити чамцем који нас је пратио.

Кад сам покушао да се усправим, неки мршави човек је довикнуо Росу:

— Дилон се освестио!

— Удари га! — рекао је Росен и не погледавши ме.

Небо је имало боју избледелог бакра кад сам се поново освестио. Овога пута дозволили су ми да станем

НА

на ноге. „Летећи облак“ се љуљао на таласима, са запада је долазило невреме. Нигде копна на видику. Били смо сигурно негде на пучини Пацифика.

Росен је стајао наслоњен на кућицу крме, а онај мршави, Шинглс, иза мене. Остала двојица шеткала су се по палуби. А онда је Росен почео да припрема бултињу. Кад ју је запалио, пошао је према мени:

— Скачи у воду! — наредио ми је.

Ћутао сам, гледао га унезверено.

— Ја ћу те натерати да скочиш!

— Росен, не играј се ватром! — довикнуо му је човек из другог чамца. — Ветар је...

ОБРАЧУН НА ПАЦИФИКУ

Био сам смртно уплашен. Пламен ми је пржио израњављено лице, тело ми је било изубијано. Све ме је болело. Знао сам да ће ме потопити заједно са мојим чамцем и само чудо ме је могло спасти.

Кад сам осетио да су се чамци додирнули на таласима, одједном ми је синула идеја: ако чамци јаче налете један на другог, људи ће изгубити равнотежу. У једном тренутку скочио сам за кормило и окренуо га. Чамци су се снажно сударили и Росен је пао, још држећи буктињу у руци. Шинглс је подигао свој револвер и покушао да га упери на мене али чамац је био сувише немиран. Док је несигурно стајао на степеницама, зграбио сам секиру и крену на њега. Она двојица су се клатила на немирном чамцу и никако нису могли да извуку револвере.

Била је ово последња прилика да се спасем и зато је нисам смео пропустити. Не знам ни сам како сам успео да останем усправан. А онда се Рос подигао и напао ме буктињом с леђа. Скочио сам корак-два напред, кад је један од Росових људи успео да извади револвер. Замахнуо сам секиром надајући се да ћу га погодити у руку, али промашио сам. Зачуо се прасак метка, затим је експлодирала буктиња у Росеновој руци. Росен се затетурао натраг, изгубио равнотежу и пао између два чамца. Сада смо се тројица Росенових људи и ја нашли пред заједничким непријатељем — ватром!

Али, они су успели да скоче на палубу другог чамца и већ су се удаљавали. Ја сам хемикалијом за гашење пожара угушио пламене језике са палуби. Знао сам да је ватра продрла и у кабине испод палубе, али надао сам се [illegible] тихо тињати. Додао [illegible] гас и што сам брже мо[illegible] кренуо за оном четворицом. Брзо сам их сустигао и пустио да „Летећи облак“ удари у њихов чамац који је одмах почео да тоне. Два човека су пала у море, остао је Шинглс са још једним. Пустио сам их да се попну у мој чамац, имао сам револвер и нисам их се више плашио.

— Ти си луд! — рекао ми је Шинглс.

— Не, ја само нисам Пит Баез.

Кад смо стигли у базу приобалне патроле, дочекала нас је полиција.

Мартин Дилон

●●●●●●●●●●

У току истраге Дилон је сазнао да су оне вечери одређени да га штите полицајци који су били нови на том послу и да су их из необјашњивих разлога послали на погрешно место на доку. Кад су касније јавили у полицију да тамо нема никаквог Дилона, повучени су са службе. Двојица преживелих, од петорице који су покушали да убију Мартина Дилона, били су двадесетосмогодишњи Лејмон Берк и тридесетдвогодишњи Питер Хар — Шинглс, познати као плаћени убица. После овог случаја спроведене су истраге у многим затворима у Калифорнији и другим америчким државама. Откривен је и растурен велики број затворских банди.

— Ми дугујемо Мартину Дилону више него што му икад можемо платити — из јавили су људи из полиције.

Али, све док затворске банде не буду потпуно уништене, Дилон неће бити без бедан. Власти су му доделиле телохранитеља иако он то не жели. Кад су га недавно упитали да ли би све то поново учинио, замислио се мало а онда одговорио.

— Учинио бих! Ово је сада страшан живот, али има наде да се побољша... Да сам послушао Росена, никад више за мене не би било наде.

М. J.

ХОГАР СТРАШНИ

Џон Норман је знао да је то његов задатак и зато никог није звао у помоћ

КАКО СПАСТИ ОВЦЕ?

Згрчен под кишом, Џон Норман је с врха готово 70 метара високе стене ослушкивао блејање уплашених оваца које је допирало испод њега. Ударање таласа о обалу Пемброкшира заглушивало је на тренутак гласове залуталих оваца. Пас их је одвојио од стада и оне су, у страху, пробиле ограду и пале низ стену. Међутим, растресени шљунак ублажио је њихов пад и сада су се грчевито држале на узаној литици високој око педесет метара. Трећа овца није преживела пад.

Двадесет осмогодишњи Џон Норман је знао да може позвати у помоћ обалску стражу и ватрогасну бригаду и тако спасти немоћне животиње. Али, осећао је да то не би било поштено. Њихов посао је спасавање људи, а он је инспектор Друштва за заштиту животиња и ово је посао за њега. Зато се обратио управнику фарме Рафелу Калели:

— Дај ми уже. Идем по њих...

У КЛОПЦИ НА ЛИТИЦИ

Била је то обична недеља у највећој соби Нормановe куће у Квинсвеју, која му је служила и као ветеринарска ординација, одакле се старао за здравље животиња на његовој територији од око 1000 квадратних километара.

Ухватити неколико залуталих паса, пронаћи изгубљеног магарца и припремити предавање деци у школи — то је био готово сав посао ветеринара и инспектора Друштва за заштиту животиња.

Џонова жена Сандра примила је позив за спасавање оваца 2. децембра прошле године. Још ненавикла на чудна велшка имена, јер је као и њен муж рођена у Нотингемширу, само је записала: „Тресеисилет фарма, Сент Николас, овце пале низ стену. У клопци на литици".

Тек што је спустила бележницу, Норманова кола зауставила су се пред кућом.

— Буди опрезан, Џоне — довикнула је кад је он, не попивши ни чај, одмах кренуо ка 17 километара далеком Сент Николасу.

ДА ЛИ ЋЕ УЖЕ ИЗДРЖАТИ?

Калела је на литици везао један крај најлонског ужета око телеграфског стуба, а други око Нормановог струка и полако га спуштао. Сваки покрет изазвао је одрон камења. Каткад је Џон морао да лебди у празном простору одбијајући се ногама од неравног зида. Киша је лила и био је потпуно мокар.

Када је најзад стигао до оваца, оне су подигле главе и почеле да блеје. Изненада, кад им се сасвим приближио, једна је скочила и ударила га главом у груди. Рефлекси Џона Нормана, изоштрени његовим послом и каратеом којим се успешно бавио, били су муњевити. Просто је загрлио овцу и приљубио је уз тело.

Сада само да уже издржи и мене и овцу, помислио је. И уже је издржало. Кад је камење почело поново да се обрушава на њих, успео је да гурне овцу на зид стене и сам погне главу испод једног избоченог дела. Тако су се мало заштитили.

Тада је угледао узак јарак, више сличан некој пукотини него путу, који је сигурно морао да води до самог врха. Џон је поверовао да ће две овце тим путем стићи натраг до свог стада.

Вратио се назад на литицу, спустио овцу и довикнуо Калели да се пење. Али, кад се нашао на врху, његове наде су се распршиле. Управник фарме му је рекао:

— Дуж јарка је жичана ограда постављена пре много година. Овце то знају и неће поћи њиме из страха да се не посеку на жицу или оклизну о влажне дрвене стубове ограде.

Норман је брзо донео одлуку.

— У реду — рекао је. — Спусти ме поново и ја ћу очистити тај проклети јарак. Кад овце виде да нема ничег више од чега могу да се повреде, можда ће поћи тим путем до врха.

Затим је с муком размрсио жице, исекао их и бацио у море. Онда је почео да дозива овце, али су оне тврдоглаво стајале на литици.

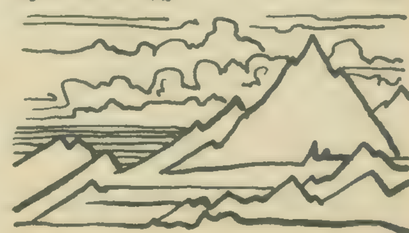
ПРВИ И ПОСЛЕДЊИ ПУТ

Норман се поново успео уз уже до врха. Следећа три сата провео је на литици чистећи јарак. Мада је био у одличној кондицији, осећао је да га умор савлађује све више. Али, на то није смео да мисли. Морао је да се спусти још једном и да дуж сада чистог јарка постави репу, омиљену храну оваца.

— Тако — рекао је Калели. — Ако немају довољно разума да следе сопствени њух, онда нек иду до ђавола!

Следећег јутра Џон Норман је поново дошао на Тресеисилет фарму. Рафела Калела је био веома задовољан.

— Успело је — обавестио га је. — Сад је све у реду. Овце су се вратиле стаду. И. М.

БИМ и БУМ

JOE MUSIAL

ПОГЛЕДАЈ, ИНСПЕКТОРЕ! ОВО ЈЕ АУТОМАТСКА БУШИЛИЦА!

А ШТА ЋЕ ТИ? ИДЕМО ДА ПЕЦАМО ТУНЕ ... А НЕ ДА ИХ БУШИМО!

БРРР!

ЈАБУКОВАЧА

ТРЕБА МИ ДА ИЗБУШИМ РУПУ НА СЕДИШТУ ДА У ЊУ ЗАТАКНЕМ УДИЦУ! ДА МИ РУКЕ БУДУ СЛОБОДНЕ... ЗА ЈАБУКОВАЧУ!

ИЗБУШИ ЈЕДНУ И МЕНИ!

ЈАБУ ВАЧА

БРРР!

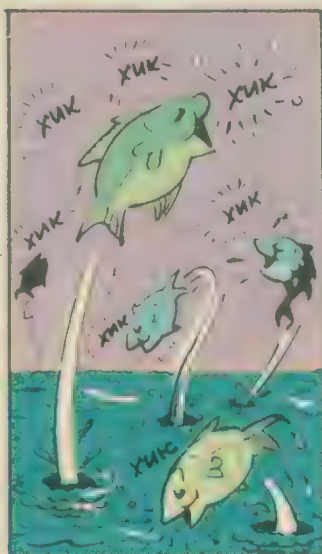

ШРАФКО

ФАНТОМ: Изгубљени беочуг

ОВАКВА СЦЕНА НЕ МОЖЕ СЕ НИГДЕ ВИДЕТИ СЕМ НА ФАНТОМОВОМ ОСТРВУ...
НАПРЕД, ЛЕПИ МОЈИ!

ЗА ТО ВРЕМЕ...
КУДА ЛИ ЈЕ ОТИШАО!

ВЕРУЈЕМ ДА ЈЕ НА ОСТРВУ!
ПОРУКА ТРЕБА ШТО ПРЕ ДА МУ СТИГНЕ!
НЕШТО ЈЕ ЈУЧЕ О ТОМЕ НАГОВЕСТИО!

ИЋИ ЋЕМО НА ЈУМБИ! КАТИНА МОЖЕ С НАМА... ТАКО ЋЕМО БИТИ БЕЗБЕДНИ!
У ТО НЕ СУМЊАМ!

ДЕЧАЦИ СУ ВЕК НАВИКЛИ НА ПУТОВАЊЕ НА СЛОНУ И НА ПРАТЊУ ЛАВИЦЕ КАТИНЕ...
А КАКО ЋЕМО ПРЕЋИ РЕКУ, РЕКСЕ?
ЗВАЋЕМО ФАНТОМА... ЧУЋЕ НАС!
BY BARRY 8/17

ФАНТОМ ЈЕ УЖИВАО ПОСМАТРАЈУЋИ КАКО ЛАВОВИ САМИ ХВАТАЈУ РИБЕ У ЛАГУНИ...

?

ПИСМО! ПИСМО ЗА ТЕБЕ!
ЧЕКАЈТЕ! ОДМАХ ДОЛАЗИМ!

РЕКА ПУНА ПИРАНА МОЖЕ СЕ И ОВАКО ПРЕЋИ...
ОД КОГА ЛИ ЈЕ ПИСМО ?

ЊЕГОВ ПОДВИГ ПОСМАТРА-ЈУ...
ЈА ОВАКО НЕ БИХ СМЕО!
НИ ЈА!
... СА ОБЕ ОБАЛЕ!

КАКО ЈЕ ВЕШТ!

ХОП! И ФАНТОМ ЈЕ НА СУВОМ.

ОВО ЈЕ ДОШЛО МАЈМУНСКОМ ПОШТОМ!
НЕ ВОЛИМ ДА САМИ ИДЕТЕ КРОЗ ЏУНГЛУ! ДОДУШЕ, КАТИНА ЈЕ С ВАМА...

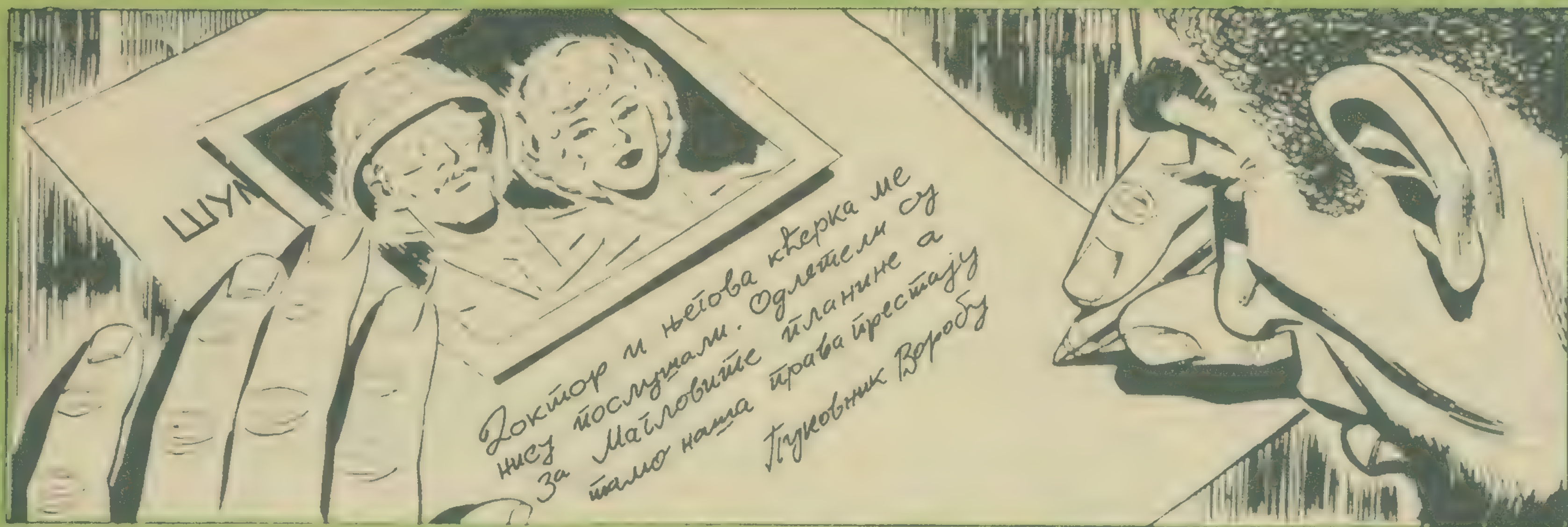
ЧИКА ВОЛКЕРЕ, МОЖЕМО ЛИ НА ОСТРВО!
ВИДЕЋЕМО КАСНИЈЕ! ПРВО ОВО ДА ВИДИМ!
ХМ! ПОРУКА ЈЕ ОД ПУКОВНИКА ВОРОБУА. ПРИЛОЖИО ЈЕ И ЈЕДНУ ФОТОГРАФИЈУ!

ШУМС
ЗАПОВЕДНИКУ ШУМСКЕ ПАТРОЛ
ОД ПУКОВНИКА ВОРОБУА
Деветог јула доктор Франц Вебер и његова кћи Елин тражили су да одлете за Магловите планине. Дозвола ускраћена.

МОРАМО ТАМО! НАДАМО СЕ ДА ЋЕМО ДОЋИ ДО ФАНТАСТИЧНОГ ОТКРИЋА!
ТО ЈЕ ОПАСНА ТЕРИТОРИЈА! НЕ МОГУ ВАМ ДОЗВОЛИТИ!

ВИ НАМ ТО НЕ МОЖЕТЕ УСКРАТИТИ ПУКОВНИЧЕ!
МОГУ! МИСЛИТЕ НА СВОЈУ КЋЕРКУ!
МОГУ О СЕБИ САМА ДА БРИНЕМ!
ПУК. ВОРОБУ

„ДВА ДАНА КАСНИЈЕ ЊИХОВ ХЕЛИКОПТЕР ЈЕ НЕСТАО..."
ФАНТАСТИЧНО ОТКРИЋЕ?

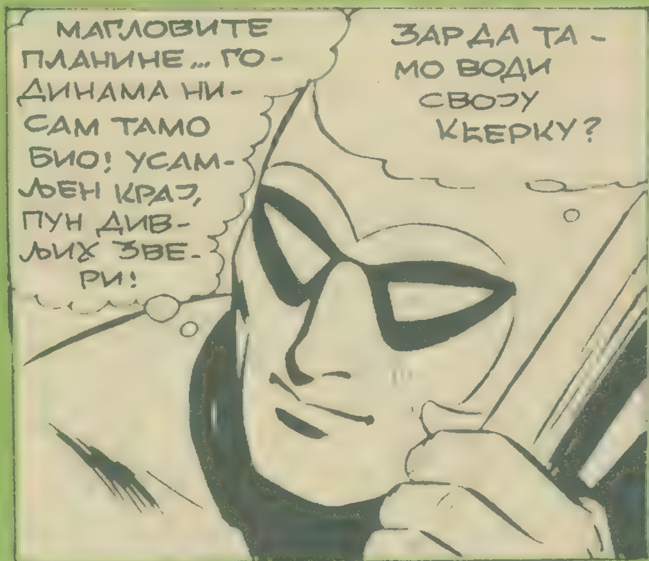

ШУ
Доктор и његова ћерка ме нису послушали. Одлетели су за Магловите планине а тамо наша права престају
Пуковник Воробу

ШТА ПИШЕ ?

И ШТА ЋЕ САД БИТИ?
НЕКИ ЛУДАК НИЈЕ ПОСЛУШАО САВЕТ И УПУТИО СЕ СА СВОЈОМ ЋЕРКОМ НА ОПАСНУ ТЕРИТОРИЈУ!

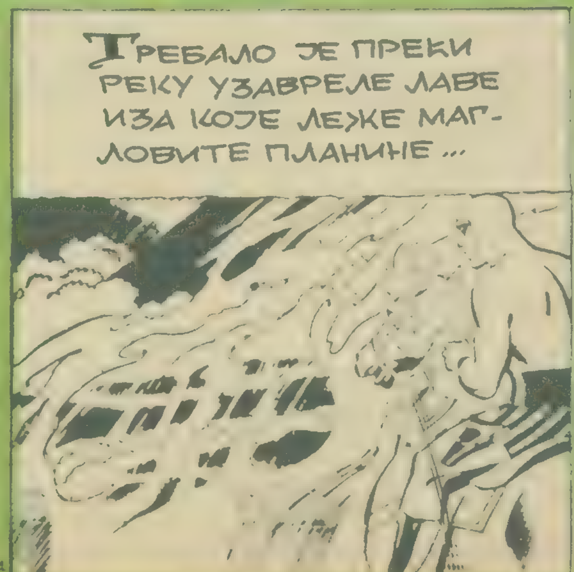

МОРАМ ИХ НАЋИ... АКО СУ ЈОШ ЖИВИ!
ШТА ЛИ СУ СЕ ТО НАДАЛИ ДА НАЋУ ?

ОДЛУКА ЈЕ БРЗО ДОНЕСЕНА...
ЗБОГОМ! ОДМОР МИ СЕ ЗАВРШИО ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ И ПОЧЕО!

МАГЛОВИТЕ ПЛАНИНЕ... ГОДИНАМА НИСАМ ТАМО БИО! УСАМЉЕН КРАЈ, ПУН ДИВЉИХ ЗВЕРИ!
ЗАРДА ТАМО ВОДИ СВОЈУ ЋЕРКУ?

МОЖЕМО ЛИ И МИ С ТОБОМ?
НЕ! ОСТАНИТЕ ТУ И РАДИТЕ ЗАДАТКЕ... ДОК СЕ НЕ ВРАТИМ!

ТАЈ ЛУДИ ПРОФЕСОР! ШТА ИМА ДА ТРАЖИ У ТИМ ПЛАНИНАМА!

ТРЕБАЛО ЈЕ ПРЕЋИ РЕКУ УЗАВРЕЛЕ ЛАВЕ ИЗА КОЈЕ ЛЕЖЕ МАГЛОВИТЕ ПЛАНИНЕ...

За то време...
Господине председниче, учинио сам све са своје стране... да... разумем...

Цела влада је љута! Изгледа да је тај Вебер познат научник, антрополог!
Али, они су отишли против вашег наређења!

Ако се не врате... биће неприлика! Једина нада нам је заповедник!

На реци Лаве...
Тај професор као да сам тражи неприлике! Шта овде може да нађе... осим невоље!
King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved

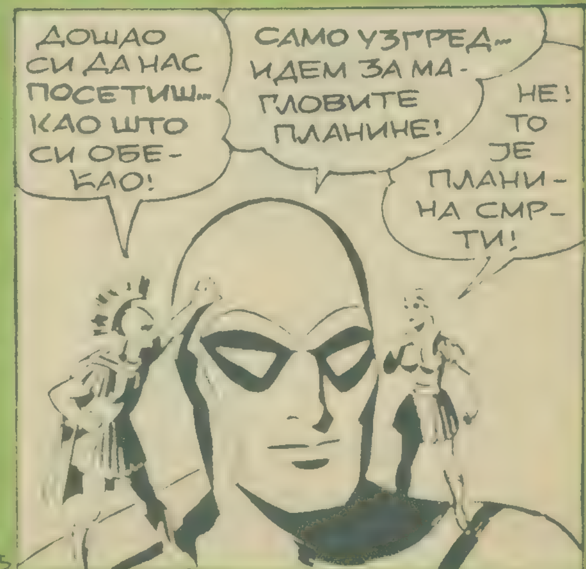

Пречица води преко Лаве! Иначе би ми требало неколико недеља...

Сваки погрешан корак значио би смрт...
Полако! Пази, коњику... гази с камена на камен!
Sy Barry 9/7

Моји пријатељи, мали људи, ту су у близини! Можда ми они могу пружити какво обавештење!

Тајанствени „мали људи!"
????

Ох! Ти си то Дух који ходаш!
Принц Влад-мелоди!

Дошао си да нас посетиш... као што си обекао!
Само узгред... идем за Магловите планине!
Не! То је планина смрти!

„СТАРИ ПРИЈАТЕЉУ"! ОНИ МИСЛЕ ДА САМ ЈА МОЈ ДЕДА! ЈЕДНОГ ДАНА МОРАМ ДОЗНАТИ ЗАШТО СВОЈУ ПЕЋИНУ НАЗИВАЈУ „БРОД"!

САМО ТИ ИЗ СВЕТА ЏИНОВА ЗНАШ ЗА НАС! МОЖЕМО ЛИ ДА ТИ ПОМОГНЕМО?

ТРАЖИМ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА И ЊЕГОВУ КЋЕРКУ КОЈИ СУ ОТИШЛИ У ПЛАНИНУ!

ДА ЛИ ЈЕ НЕКО ОД ВАС ВИДЕО ГВОЗДЕНУ ПТИЦУ?

ДА! ВИДЕЛИ СМО ЈЕ!

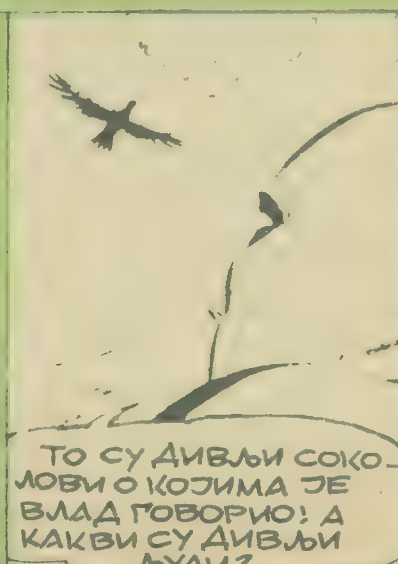
СПУСТИЛА СЕ НА ВЕЛИКУ ЗАРАВАН!

НАЈЕДНОМ СУ СЕ ПЛАНИНОМ РАЗ-ЛЕГЛИ УРЛИК И ПОВИЦИ...

ПРО-ФЕСОР МОРА ДА ЈЕ ТУ НЕГ-ДЕ У БЛИЗИ-НИ?!

МАГЛОВИТЕ ПЛАНИНЕ ПОЧЕЛЕ СУ ДА ОТКРИВАЈУ СВОЈЕ ТАЈНЕ...
ПРИЈАТЕЉИ ИЛИ НЕПРИЈАТЕЉИ?
ТАДА ЈЕ ПРИШЛА ЈЕДНА ДЕВОЈКА...

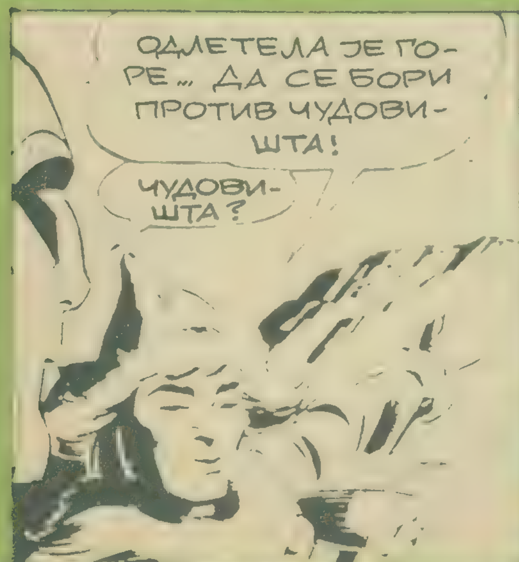

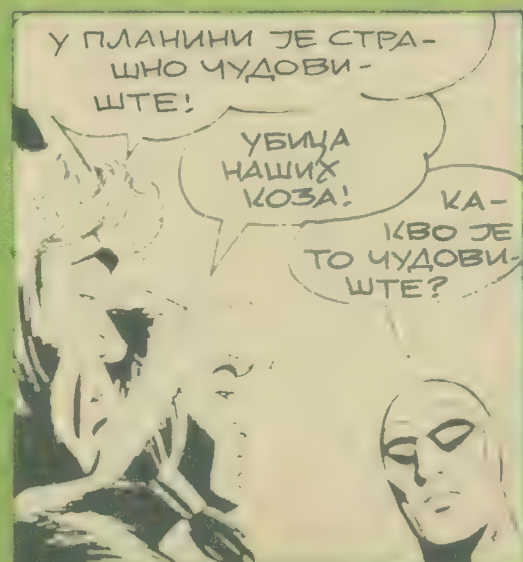

ФАНТОМ НИЈЕ ОЧЕКИВАО ДОЧЕК СА ЦВЕЋЕМ...
ХВАЛА!

СПАСАО СИ НАС МЕДВЕДА! ТИ СИ НАМ ПРИЈАТЕЉ!
ХВАЛА ВАМ!
СВЕ ШТО ИМАМО... ТВОЈЕ ЈЕ!

ЗАР СУ ТО „ДИВЉАЦИ" С МАГЛОВИТИХ ПЛАНИНА?
ПА ТО СУ ПИТОМИ НОМАДИ СА СТАДИМА КОЗА!

ТРАЖИМ ЈЕДНОГ ЧОВЕКА КОЈИ ЈЕ ДОЛЕТЕО НА ПТИЦИ КОЈА ГРМИ!
ДА! ТАКВА ПТИЦА ЈЕ ПРОЛЕТЕЛА ИЗНАД НАС!

ОДЛЕТЕЛА ЈЕ ГОРЕ... ДА СЕ БОРИ ПРОТИВ ЧУДОВИШТА!
ЧУДОВИШТА?

У ПЛАНИНИ ЈЕ СТРАШНО ЧУДОВИШТЕ!
УБИЦА НАШИХ КОЗА!
КАКВО ЈЕ ТО ЧУДОВИШТЕ?

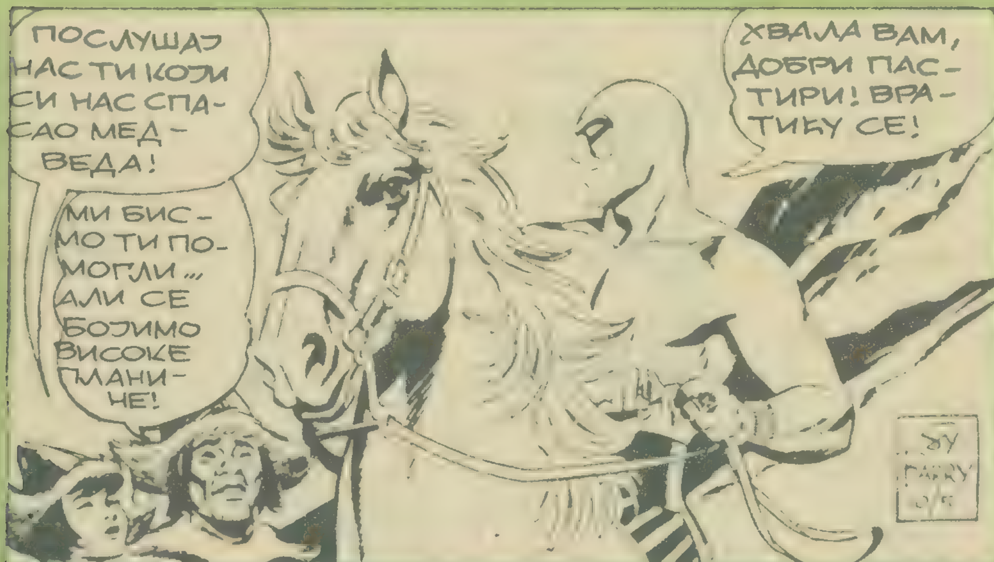

ВЕЛИКО И ЧУПАВО!
НЕ ИДИ ТАМО, ПРИЈАТЕЉУ!
МОРАМ ДА НАЂЕМ ТОГ ЧОВЕКА!

САМО ДА НАПОЈИМ КОЊА И НАХРАНИМ ПСА... ПА ДА ПРОДУЖИМ ПУТ!
ОПАСНО ЈЕ, ПРИЈАТЕЉУ!
ОСТАНИ С НАМА! НЕ ИДИ У СМРТ!
МИ СМО ТИ ПРИЈАТЕЉИ!

У СМРТ? КАКО? ЗАШТО?

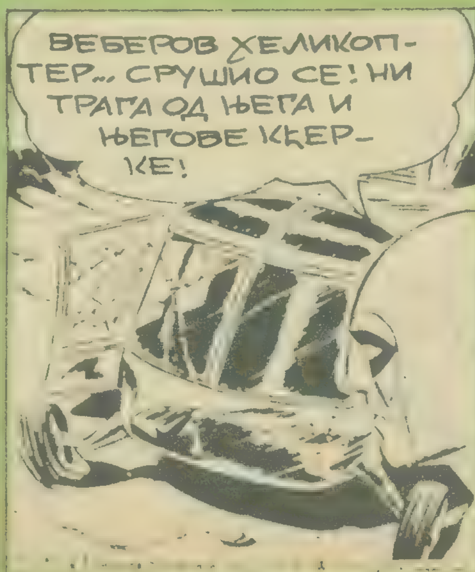

ЧУПАВО ЧУДОВИШТЕ ЈЕ И КАО ЧОВЕК И КАО МЕДВЕД!
МОРАМ ДА ПОМОГНЕМ ТОМ ЧОВЕКУ!

КАСНО ЈЕ ЗА ПОМОЋ!
АКО СУ ОТИШЛИ У ПЛАНИНУ... ВЕЋ СУ МРТВИ!

ПОСЛУШАЈ НАС ТИ КОЈИ СИ НАС СПАСАО МЕДВЕДА!
МИ БИСМО ТИ ПОМОГЛИ... АЛИ СЕ БОЈИМО ВИСОКЕ ПЛАНИНЕ!
ХВАЛА ВАМ, ДОБРИ ПАСТИРИ! ВРАТИЋУ СЕ!

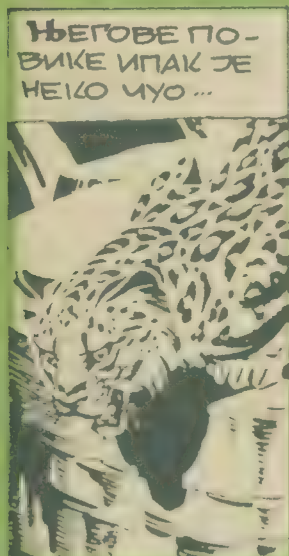

ОД ЧЕГА ЛИ СЕ ТОЛИКО ПЛАШЕ? ДА НИСУ ИЗМИСЛИЛИ ТО ЧУДОВИШТЕ... КАО ШТО ЈЕ НЕКО ИЗМИСЛИО ДА СУ ОНИ ДИВЉИ?!

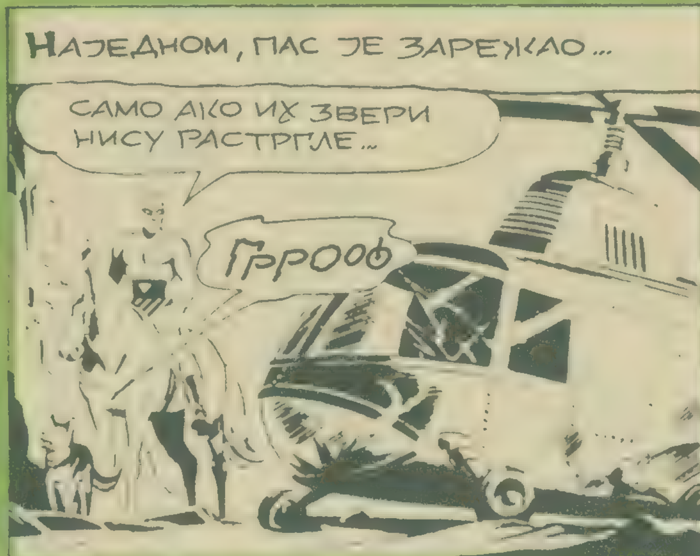

?

ВЕБЕРОВ ХЕЛИКОПТЕР... СРУШИО СЕ! НИ ТРАГА ОД ЊЕГА И ЊЕГОВЕ КЋЕРКЕ!

ХЕЈ! ИМА ЛИ КОГА У БЛИЗИНИ?

НИСУ НАСТРАДАЛИ КАД СЕ ХЕЛИКОПТЕР НЕЗГОДНО СПУСТИО! КУДА ЛИ СУ ОДЛУТАЛИ...
ХЕЈ! ХЕЈ!

ЊЕГОВЕ ПОВИКЕ ИПАК ЈЕ НЕКО ЧУО...

НАЈЕДНОМ, ПАС ЈЕ ЗАРЕЖАО...
САМО АКО ИХ ЗВЕРИ НИСУ РАСТРГЛЕ...
ГРРООФ

ФАНТОМ СЕ МУЊЕВИТО ОКРЕНУО И ОПАЛИО...

ПРАВА ЈЕ ШТЕТА УБИТИ ОВАКО ДИВНУ ЖИВОТИЊУ! АЛИ, НИСАМ ИМАО ИЗБОРА! СНЕЖНИ ЛЕОПАРД...

А ТАДА СЕ ИЗ ДАЉИНЕ ЧУО КРИК...
УПОМОЋ! УПОМОЋ!

ДИВЉИ СОКОЛОВИ СЕ УСТРЕМЉУЈУ...?
УПОМОЋ!

НА КОГА ?

УПОМОЋ!

БЕЖИ! СПАСАВАЈ СЕБЕ!
НЕ!

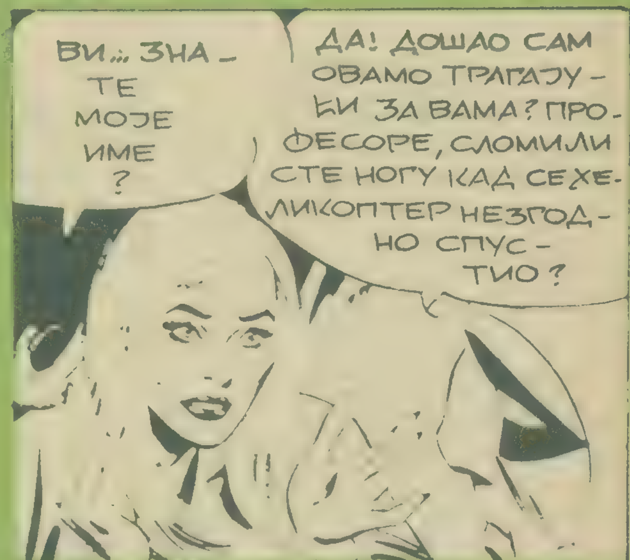

?!

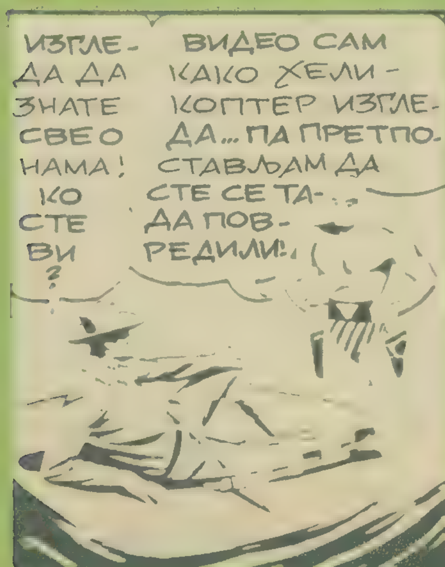

ПРИЗОР ЈЕ БИО СТРАВИЧАН...
БАМ!
БАМ!

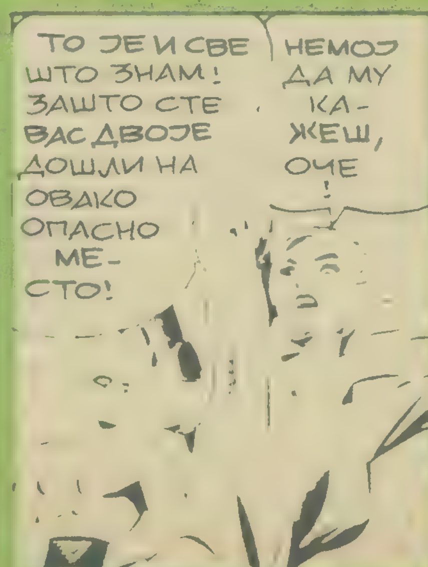

ТЕ ГРАБЉИВЕ ПТИЦЕ...
ОХ... БИЛО ЈЕ УЖАСНО...
СМИРИТЕ СЕ, ЕЛИН! ГРАБЉИВИЦЕ СУ ОДЛЕТЕЛЕ!

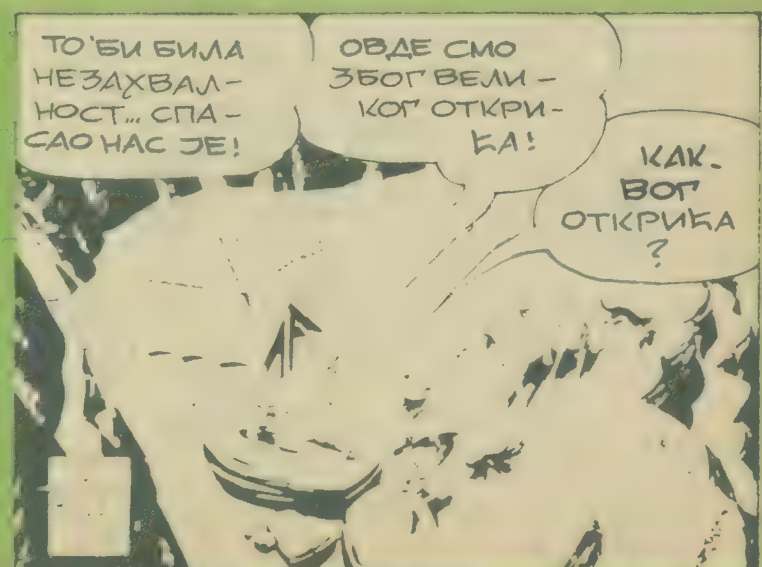
ВИ... ЗНАТЕ МОЈЕ ИМЕ?
ДА! ДОШАО САМ ОВАМО ТРАГАЈУЋИ ЗА ВАМА? ПРОФЕСОРЕ, СЛОМИЛИ СТЕ НОГУ КАД СЕ ХЕЛИКОПТЕР НЕЗГОДНО СПУСТИО?

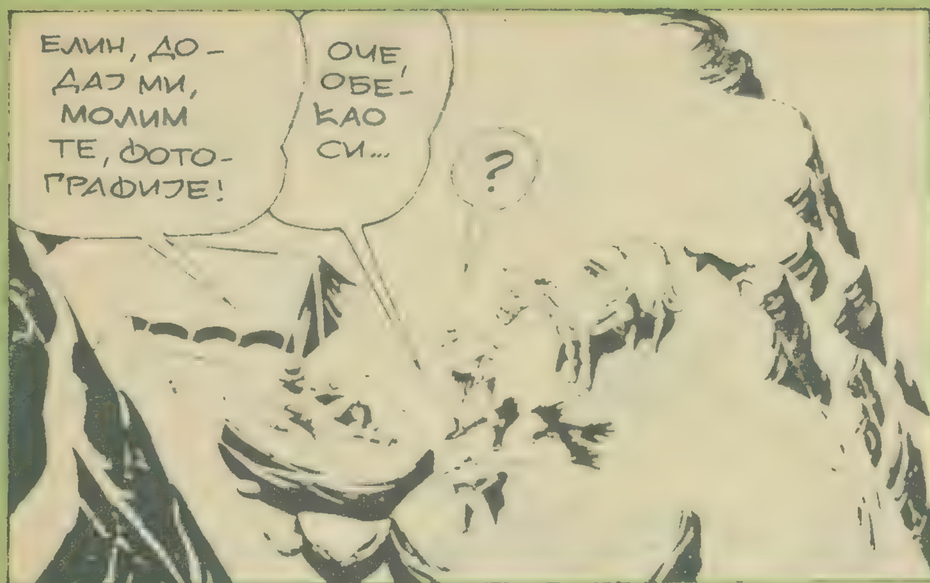
ИЗГЛЕДА ДА ЗНАТЕ СВЕ О НАМА! КО СТЕ ВИ?
ВИДЕО САМ КАКО ХЕЛИКОПТЕР ИЗГЛЕДА... ПА ПРЕТПОСТАВЉАМ ДА СТЕ СЕ ТАДА ПОВРЕДИЛИ!

ТО ЈЕ И СВЕ ШТО ЗНАМ! ЗАШТО СТЕ ВАС ДВОЈЕ ДОШЛИ НА ОВАКО ОПАСНО МЕСТО!
НЕМОЈ ДА МУ КАЖЕШ, ОЧЕ!

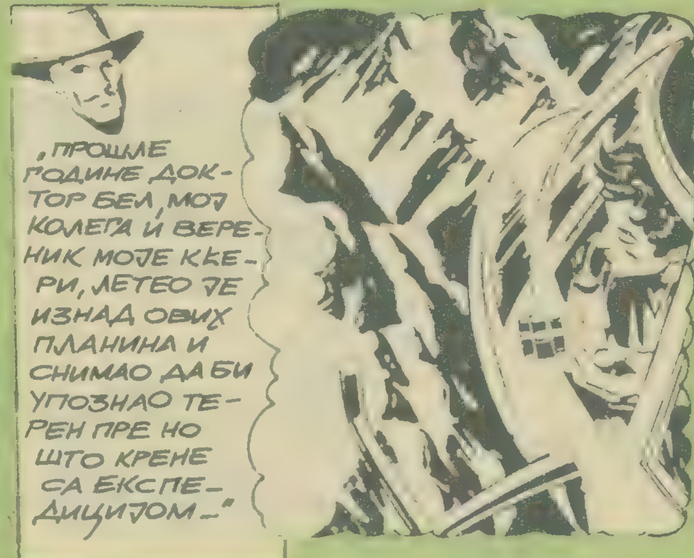
ТО БИ БИЛА НЕЗАХВАЛНОСТ... СПАСАО НАС ЈЕ!
ОВДЕ СМО ЗБОГ ВЕЛИКОГ ОТКРИЋА!
КАКВОГ ОТКРИЋА?

ЕЛИН, ДО-ДАЈ МИ, МОЛИМ ТЕ, ФОТО-ГРАФИЈЕ!
ОЧЕ, ОБЕ-ЋАО СИ...
?

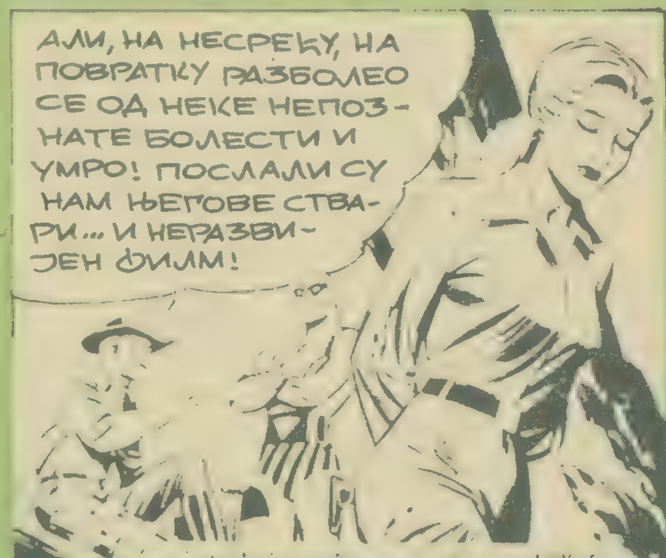

ДРАГА МОЈА, ОВАЈ СТРА-НАЦ НАМ ЈЕ ПОТРЕБАН! ХЕЛИКОПТЕР НАМ ЈЕ ОНЕСПОСОБЉЕН, ЈА НЕПОКРЕТАН...

МОЖДА ЋЕ НАМ ОН ПОМОЋИ ДА ГА НАЂЕ-МО!
?

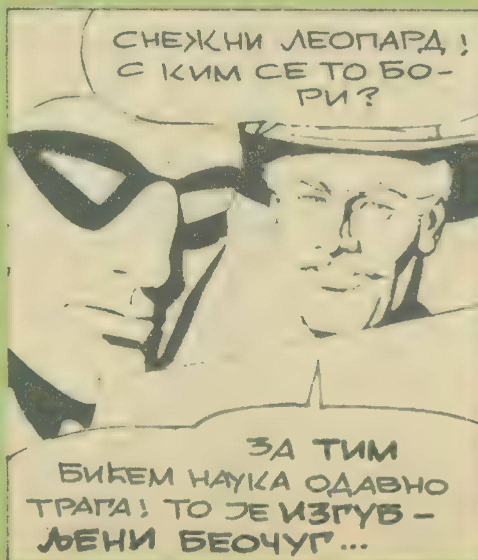

ЕВО СНИМА-КА!
ОБЈАСНИЋУ ВАМ И ЗАШТО СМО ОВДЕ МОЈА КЋЕРКА И ЈА!

„ПРОШЛЕ ГОДИНЕ ДОКТОР БЕЛ, МОЈ КОЛЕГА И ВЕРЕ-НИК МОЈЕ КЋЕ-РИ, ЛЕТЕО ЈЕ ИЗНАД ОВИХ ПЛАНИНА И СНИМАО ДА БИ УПОЗНАО ТЕ-РЕН ПРЕ НО ШТО КРЕНЕ СА ЕКСПЕ-ДИЦИЈОМ...“

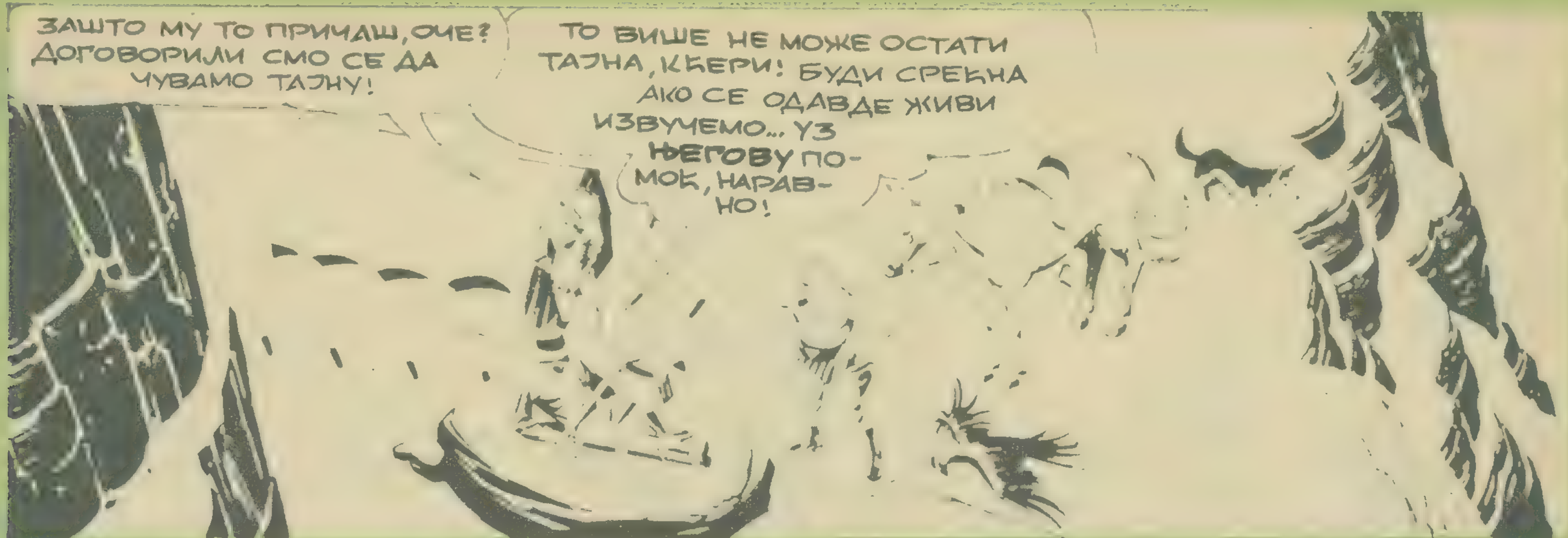

У БЛИЗИНИ ОВОГ МЕСТА ВИДЕО ЈЕ НЕШТО ШТО ГА ЈЕ УЗБУДИЛО... ЈЕДНУ БОР-БУ! СНИМИО ЈЕ...
?
?!

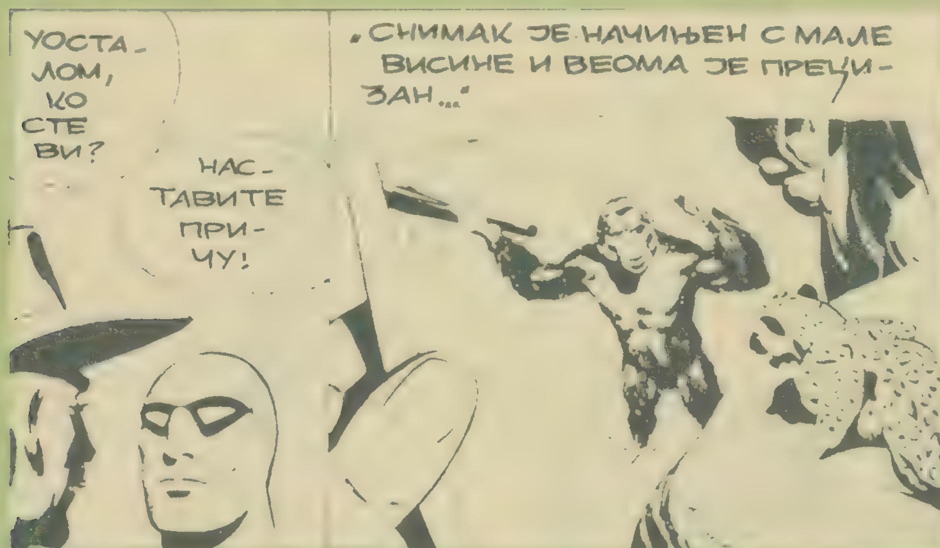

АЛИ, НА НЕСРЕЋУ, НА ПОВРАТКУ РАЗБОЛЕО СЕ ОД НЕКЕ НЕПОЗ-НАТЕ БОЛЕСТИ И УМРО! ПОСЛАЛИ СУ НАМ ЊЕГОВЕ СТВА-РИ... И НЕРАЗВИ-ЈЕН ФИЛМ!

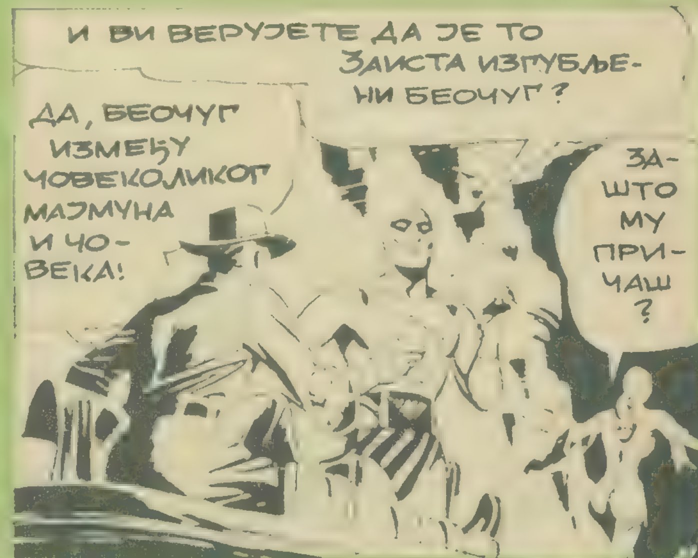

„ОВО ЈЕ ПРВИ СНИМАК КОЈИ ЈЕ НАЧИНИО...“

СНЕЖНИ ЛЕОПАРД! С КИМ СЕ ТО БО-РИ?
ЗА ТИМ БИЋЕМ НАУКА ОДАВНО ТРАГА! ТО ЈЕ ИЗГУБ-ЉЕНИ БЕОЧУГ...

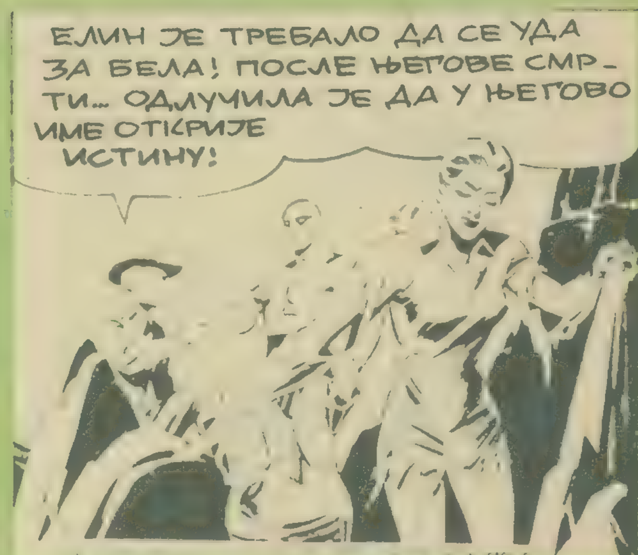

...У РАЗВОЈУ МАЈ-МУНА У ЧОВЕ-КА!

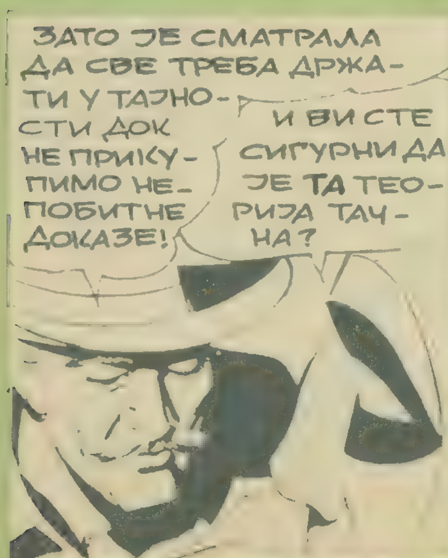

ЗАШТО МУ ТО ПРИЧАШ, ОЧЕ? ДОГОВОРИЛИ СМО СЕ ДА ЧУВАМО ТАЈНУ!
ТО ВИШЕ НЕ МОЖЕ ОСТАТИ ТАЈНА, КЋЕРИ! БУДИ СРЕЋНА АКО СЕ ОДАВДЕ ЖИВИ ИЗВУЧЕМО... УЗ ЊЕГОВУ ПОМОЋ, НАРАВНО!

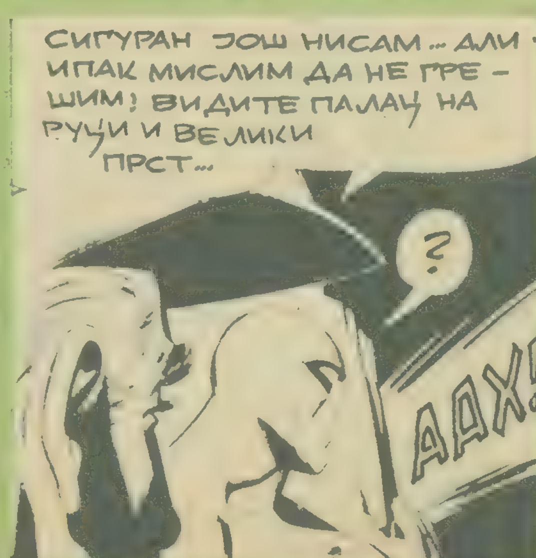

УОСТАЛОМ, КО СТЕ ВИ?
НАСТАВИТЕ ПРИЧУ!
„СНИМАК ЈЕ НАЧИЊЕН С МАЛЕ ВИСИНЕ И ВЕОМА ЈЕ ПРЕЦИЗАН...“

И ВИ ВЕРУЈЕТЕ ДА ЈЕ ТО ЗАИСТА ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ?
ДА, БЕОЧУГ ИЗМЕЂУ ЧОВЕКОЛИКОГ МАЈМУНА И ЧОВЕКА!
ЗАШТО МУ ПРИЧАШ?

БЕЛ ЈЕ НАЧИНИО САМО ЈОШ ЈЕДАН СНИМАК! БУКА ЊЕГОВОГ АВИОНА УПЛАШИЛА ЈЕ ОБА ПРОТИВНИКА... И СНЕЖНОГ ЛЕОПАРДА И „ЊЕГА“!
АКО ЈЕ ЗАИСТА ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ, ТО ЈЕ ФАНТАСТИЧНО ОТКРИЋЕ!

ЕЛИН ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ УДА ЗА БЕЛА! ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ... ОДЛУЧИЛА ЈЕ ДА У ЊЕГОВО ИМЕ ОТКРИЈЕ ИСТИНУ!

ЗАТО ЈЕ СМАТРАЛА ДА СВЕ ТРЕБА ДРЖАТИ У ТАЈНОСТИ ДОК НЕ ПРИКУПИМО НЕПОБИТНЕ ДОКАЗЕ!
И ВИ СТЕ СИГУРНИ ДА ЈЕ ТА ТЕОРИЈА ТАЧНА?

СИГУРАН ЈОШ НИСАМ... АЛИ ИПАК МИСЛИМ ДА НЕ ГРЕШИМ! ВИДИТЕ ПАЛАЦ НА РУЦИ И ВЕЛИКИ ПРСТ...
?
ААХ!

ААХ!

ЕЛИН СЕ ИЗНЕНАДА НАШЛА ПРЕД „ОТКРИ-ЋЕМ"...
ШТА СТЕ ВИ? УМЕТЕ ЛИ ДА ГОВО-РИТЕ?

НЕ!

НЕ ДОДИ-РУЈТЕ МЕ!

ТО ЈЕ ЕЛИН ВРИС-НУЛА! ЕЛИН!
НАПРЕД, КУЦО!

НАШЛА САМ ГА... ИЗГУБЉЕНИ ВЕОЧУГ!
КО ЈЕ КО-ГА НА-ШАО?

НЕ... СПУС-ТИТЕ МЕ!

НЕ! НЕ... УПО-МОЋ!

ШТА ЛИ ЈОЈ СЕ ДОГО-ДИЛО ?

ПРОКЛЕТА ОВА МОЈА НОГА! ЕЛИН!

?!

НАШЛА САМ... ИЗГУБ-ЉЕНИ БЕОЧУГ!
КЋЕРИ, ДА НИСИ РАЊЕ-НА?

НЕ ПУЦАЈТЕ! ПОТРЕ-БАН НАМ ЈЕ ЖИВ!
ЕЛИН! МОРА ГА УБИТИ... ДА БИ ТЕБЕ СПАСАО!

У ПРАВУ СТЕ, ЕЛИН! ИЗГЛЕДА КАО ЉУДСКО БИЋЕ... НЕ МОГУ ДА ПУЦАМ У ЊЕГА!

!

ИЗНЕНАДА, ФАНТОМ СЕ НАСМЕЈАО...

ФАНТОМ СЕ ТОЛИКО СМЕЈАО ДА НИЈЕ МОГАО ДА ДОЂЕ ДО РЕЧИ ...

ЗАШТО СЕ СМЕЈЕТЕ?

ШТА ВАМ ЈЕ? ДА НИСТЕ ПОЛУДЕЛИ?

ЗАШТО? ЗАТО ШТО САМ **НЕШТО** ВИДЕО!

?

НЕ РАЗУМЕМ ?

ВИДЕО САМ... ПАТЕНТ-ЗАТВАРАЧ!

!

ОД ЧЕГА СУ ВАМ ПЕСНИЦЕ? ОД ГВОЖЂА?

ШТА РАДИТЕ ОВДЕ, И ТО У КОЖИ ГОРИЛЕ?

У ОВОМ КОСТИМУ ИЗВОДИО САМ ЈЕДНУ ТАЧКУ У ЦИРКУСУ! НАЈЗАД МИ ЈЕ СВЕ ДОСАДИЛО...

!

И ДОШАО САМ ОВАМО ДА ЖИВИМ ПОТПУНО САМ!

ОНИ СТОЧАРИ ДОЛЕ... ПОВЕРОВАЛИ СУ ДА ОВДЕ ЖИВИ ДЛАКАВО ЧУДОВИШТЕ! ТО МИ ЈЕ ДОБРО ДОШЛО...

„ДОНОСЕ РЕДОВНО ХРАНУ И МЛЕКО ... ДА МЕ УМИЛОСТИВЕ..."

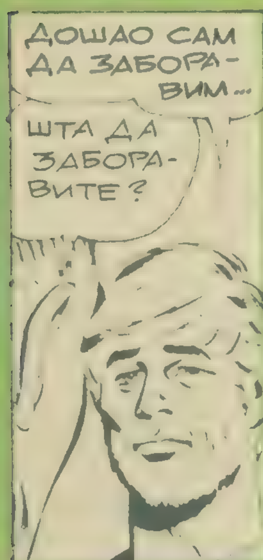
ЈЕДНОМ УМАЛО НИСАМ НАСТРАДАО! НАПАО МЕ ЛЕОПАРД АЛИ СЕ УПЛАШИО АВИОНА ...

АВИОНА, КАЖЕТЕ? УЊЕМУ ЈЕ БИО МОЈ ВЕРЕНИК... СНИМИО ВАС ЈЕ!

ПРИЈА МИ ОВАКАВ ЖИВОТ! НЕМОЈТЕ МЕ ОДАТИ...

ЛАЖЕТЕ! НЕШТО КРИЈЕТЕ! ЗАШТО БИ ЈЕДАН МЛАД ЧОВЕК ЖИВЕО ОВДЕ КАО ПУСТИЊАК!

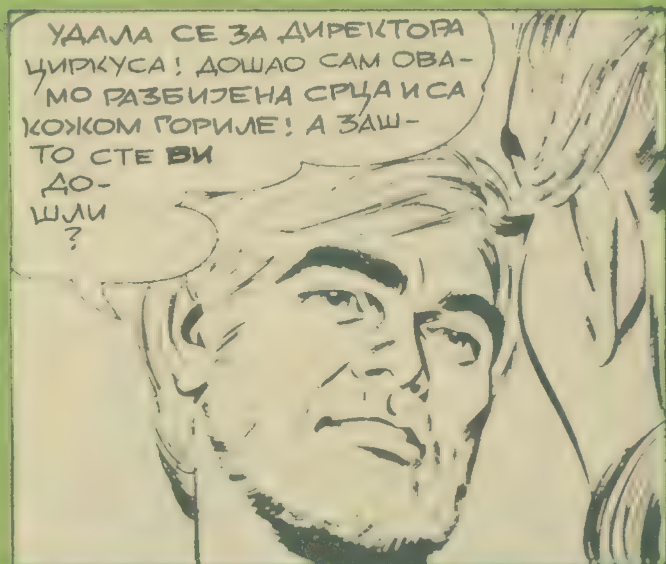

НИКО НЕ БИ СЕБЕ ОСУДИО НА ОВАКАВ ЖИВОТ, САМО ШТО ВОЛИ САМОЋУ! СИГУРНА САМ ДА СЕ КРИЈЕТЕ ОВДЕ! МОЖДА СТЕ ОДБЕГЛИ РОБИЈАШ...
НЕ, НИСАМ! ДОШАО САМ ДА НАЂЕМ МИР И СПОКОЈ!

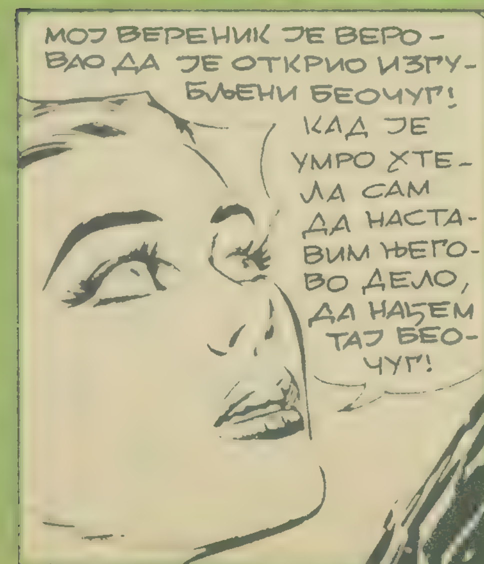

ДОШАО САМ ДА ЗАБОРАВИМ...
ШТА ДА ЗАБОРАВИТЕ?

ДА ЗАБОРАВИМ ЈЕДНУ ЖЕНУ... МАБЕЛ!
МАБЕЛ?

„БИО САМ СИРОМАШАН СТУДЕНТ И ИЗДРЖАВАО САМ СЕ РАДЕЋИ У ЦИРКУСУ. ОНА ЈЕ БИЛА ЗВЕЗДА...“

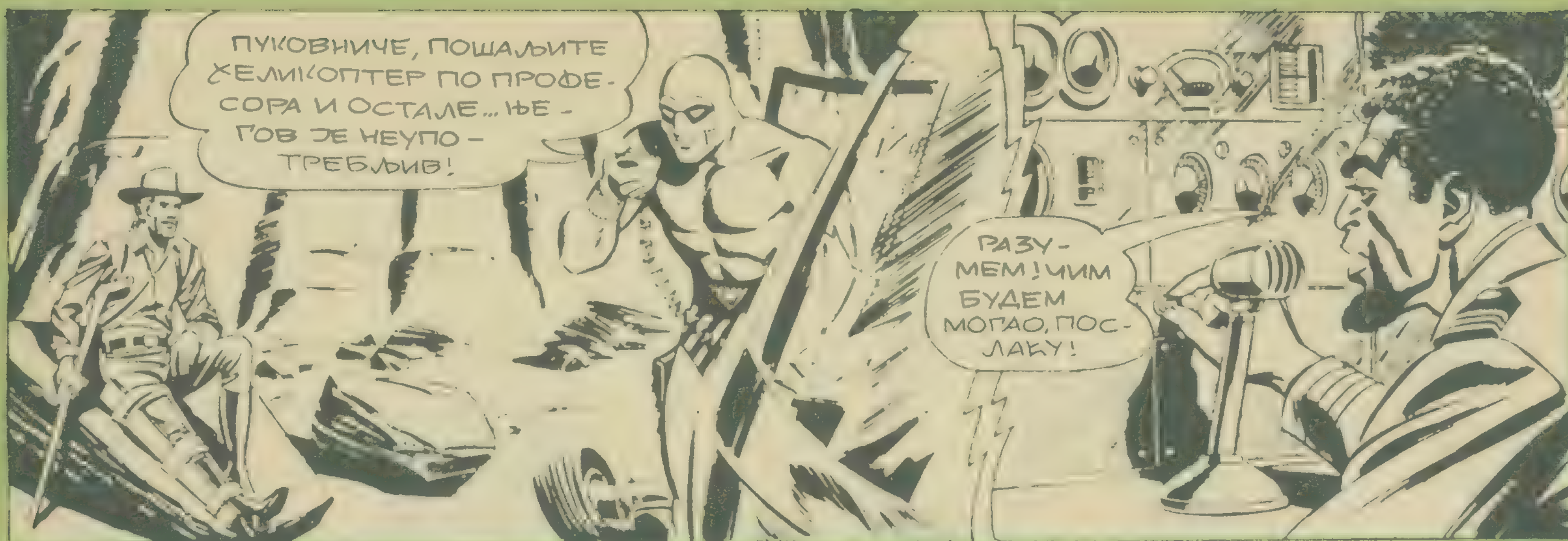

„ШТА ЈЕ ЗА ЊУ ПРЕДСТАВЉАО СИРОМАШНИ СТУДЕНТ КОЈИ ЈЕ ИЗИГРАВАО ГОРИЛУ?“
ЗБОГОМ, КЛОДЕ! ТИ СИ САМО ОБИЧАН КЛОВН... И ТО ЛОШ!

УДАЛА СЕ ЗА ДИРЕКТОРА ЦИРКУСА! ДОШАО САМ ОВАМО РАЗБИЈЕНА СРЦА И СА КОЖОМ ГОРИЛЕ! А ЗАШТО СТЕ ВИ ДОШЛИ?

МОЈ ВЕРЕНИК ЈЕ ВЕРОВАО ДА ЈЕ ОТКРИО ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ! КАД ЈЕ УМРО ХТЕЛА САМ ДА НАСТАВИМ ЊЕГОВО ДЕЛО, ДА НАЂЕМ ТАЈ БЕОЧУГ!

И НАШЛА САМ... ВАС!
!

КАКО РЕКОСТЕ ДА ВАМ ЈЕ ИМЕ?
КЛОД!
!

ПУКОВНИЧЕ, ПОШАЉИТЕ ХЕЛИКОПТЕР ПО ПРОФЕСОРА И ОСТАЛЕ... ЊЕГОВ ЈЕ НЕУПОТРЕБЉИВ!
РАЗУМЕМ! ЧИМ БУДЕМ МОГАО, ПОСЛАЋУ!

НЕКА ТО БУДЕ ШТО ПРЕ!

РЕКОСТЕ: „ПРОФЕСОР И ОСТАЛИ"! МИСЛИО САМ ДА ЈЕ С ЊИМ САМО ЊЕГОВА КЋИ!
ДРУШТВО СЕ ПОВЕЋАЛО!

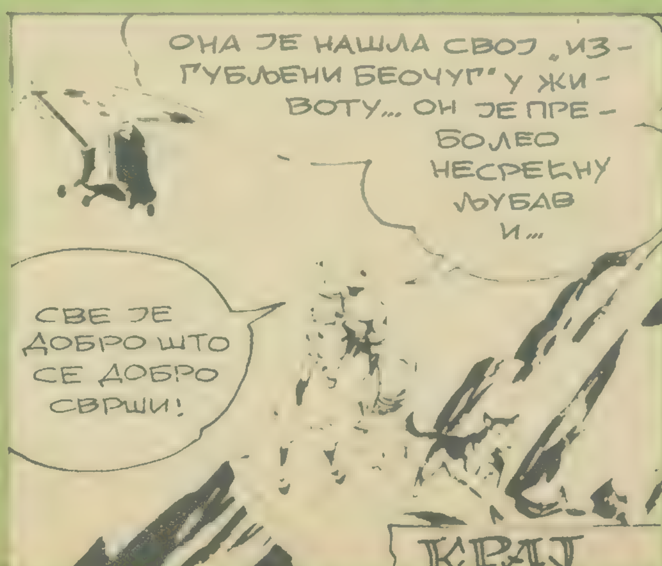

ВАШ ОТПРЕМНИК НИЈЕ ОШТЕЋЕН ПРИ ПАДУ! ЗАШТО НИСТЕ ОДМАХ ТРАЖИЛИ ПОМОЋ?
МОЈА КЋИ ЖЕЛЕЛА ЈЕ ДА ОТКРИЋЕ ДРЖИ У ТАЈНОСТИ... ЗБОГ УСПОМЕНЕ НА ВЕРЕНИКА!

А ГДЕ ЈЕ ЕЛИН?
ШЕТА С КЛОДОМ! ЗАР ТО НИЈЕ МАЛО ЧУДНО ИМЕ ЗА ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ?

„ЕЛИН ЈЕ ДОШЛА У МАГЛОВИТЕ ПЛАНИНЕ ДА НАСТАВИ ДЕЛО УМРЛОГ ВЕРЕНИКА И НАЂЕ ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ..."

„А КЛОД ДА БИ ИЗЛЕЧИО РАНЕ НА СРЦУ"

СТИЖУ СПАСИОЦИ, ПРОФЕСОРЕ!
ЗАР ВИ НЕЋЕТЕ С НАМА? ЧАК ВАМ НИ ИМЕ НЕ ЗНАМО...

ОНА ЈЕ НАШЛА СВОЈ „ИЗГУБЉЕНИ БЕОЧУГ" У ЖИВОТУ... ОН ЈЕ ПРЕБОЛЕО НЕСРЕЋНУ ЉУБАВ И...
СВЕ ЈЕ ДОБРО ШТО СЕ ДОБРО СВРШИ!
КРАЈ

ДЕНИС:

Јесење лишће

ЗДРАВО, ЧИКА ЏОРЏЕ!
ОХ, НЕ!
ПЛОП

МАРТААА!!

ШТА ЈЕ, ЏОРЏЕ?
ПА ТИ СИ МИ КАЗАЛА ДА ЈЕ ОН У ЗАБАВИШТУ!

АХА... АЛ' ПРВОГ ДАНА НАС САМО ПРОЗОВУ!
ГУБИ СЕ!

ЗАШТО СЕ ЧИКА ЏОРЏ ЉУТИ?
МИСЛИМ ДА БАШ НЕ ВОЛИ КАД МУ РАСТУРАШ ЛИШЋЕ!

ПОЂИ СА МНОМ У КУЋУ... ДАЋУ ТИ КОЛАЧА И ЛИМУНАДЕ!
ОХ, НЕ! НЕЋЕШ!

'ОЋЕТЕ ДА ВАМ ПОМОГНЕМ ДА ОПЕТ СКУПИМО ЛИШЋЕ!
НЕ! НЕ ЖЕЛИМ ТВОЈУ ПОМОЋ!

'ОЋУ ДА СЕДИШ БАШ ТУ... ДА МОГУ ДА ТЕ ДРЖИМ НА ОКУ ДОК РАДИМ!
МНОГО БУКЕ ОКО МАЛИХ СТВАРИ!

ПОСЛЕ ЈЕДНОГ ЧАСА...
ТАКО! ПОНОВО САМ СВЕ СКУПИО!

МОГУ Л' ЈА САД ДА ИДЕМ?

А, НЕ! ОСТАЋЕШ ТУ СВЕ ДОК ЛИШЋЕ НЕ ПОТРПАМ У ВРЕЋЕ И ВЕЖЕМ!
ПА... ДОБРО!

АВ! АВ! АВ!
МОР'О БИХ ДА ВИДИМ ШТА ЈЕ С РАФОМ!
РЕК'О САМ ДА НЕЋЕШ!

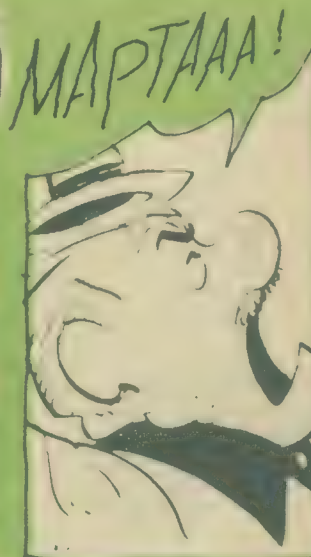

АВ! АВ! АВ!
ТА ОДВРАТНА МАЧКЕТИНА! МОРАМ МУ ПОМОЋИ!
МИЈАО!
НЕК' СЕ САМИ РАЗРАЧУНАВАЈУ!

МРЊАО!
ОВАМО, РАФЕ! ЈА ЋУ ТИ ПОМОЋИ!
АВ!

ТАКО, ЛЕПИ МОЈ! ДОЂИ!

МРРРЊАО!
АЈООЈ!

ПОГЛЕДАЈ САД ШТА СИ УРАДИО!
АЛИ, ЧИКА ЏОРЏЕ... ЈА НИШТА НИСАМ УРАДИО!

МАРТААА!

ВОДИ ГА, МАРТА, У КУЋУ И НЕ ПУШТАЈ ГА ЈЕДАН САТ!
ДОБРО, ЏОРЏЕ... САМО НЕ РАЗУМЕМ...

ОВА КЛОПКА НАУЧИЋЕ ДЕНИСА ПАМЕТИ!

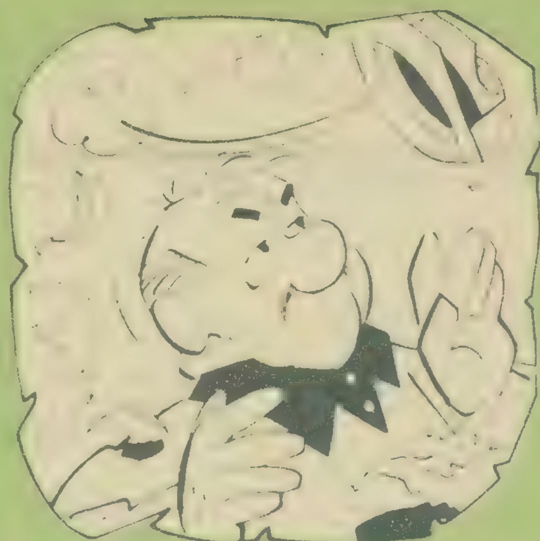

САД ЈОШ КОЈИ КАМЕНЧИЋ ДА ПРИТИСНЕ ПЛАТНО!

...ПА ПРЕКО СВЕГА ЛИШЋЕ!

КАСНИЈЕ...
ТАЧНО ЈЕДАН САТ! ДОБРО САМ ПРОРАЧУН'О ВРЕМЕ! ДЕНИС НЕЋЕ ОДОЛЕТИ ГОМИЛИ ЛИШЋА...

САКРИЋУ СЕ...ДА МЕ СЕ НЕ УП-ЛАШИ!

?

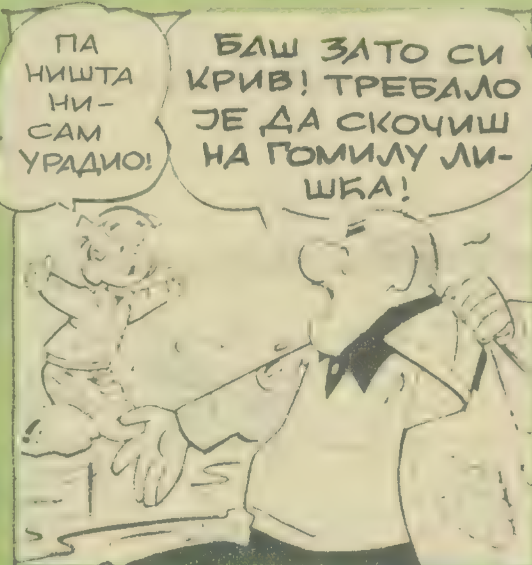

ОХ, НЕ!

СТОЈ, ТИ ГЛУПО ЛИ-ШЋЕ!

ПЉУС!
ООХ!

ЏОРЏЕ! ШТА СЕ ДО-ГОДИЛО?
ЗА СВЕ ЈЕ ОН КРИВ!

ПА НИШТА НИ-САМ УРАДИО!
БАШ ЗАТО СИ КРИВ! ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СКОЧИШ НА ГОМИЛУ ЛИ-ШЋА!

НЕ БИХ ЈА ТО...
НЕ БУДИ НЕП-РАВЕДАН ПРЕ-МА ДЕТЕ-ТУ!

МОЈА МАМА БИ СЕ СТРАШНО ЉУТИЛА ДА САМ У НОВОМ ОДЕЛУ СКОЧИО У БАРУ!

ЧУЈТЕ, ЧИКА ЏОРЏЕ! А ЗАШТО СТЕ ЛИШЋЕ СТАВИЛИ ИЗНАД БАРЕ?
СТВАР-НО...ЗА-ШТО?
НИЈЕ ВАЖНО!

И ТАКО...
КАД ЋЕШ ДА ОЧИС-ТИШ ДВО-РИШТЕ ОД ЛИШЋА!
ЧЕКАМ ДА ГА ВЕТАР ОДУВА У МИЧЕЛОВО ДВОРИ-ШТЕ!
КРАЈ

ОСТРВО ШЕПРТЉА
БОНГ
БОНГ
БОНГ
БОНГ

БОНГ
БОНГ
БОНГ

ЗДРАВО!

КЕНГУРЧЕ НА ШТУЛАМА!
ШТО ЈЕ ВИСОКО!

БОНГ
БОНГ
БОНГ
МНОГО ЈЕ ЛЕПО БИТИ КРАЉ ПА РАДИТИ СВЕ ШТО 'ОЋЕШ!

БАШ МИ ЈЕ МИЛО ШТО САМ КРАЉ ЈА А НЕ НЕКА ДРУГА МАЧКА!

ОХ!
МОЈА ЛЕЂА!
КРЦ
БОНГ

ЛЕТИМ ВИСОКО К'О ПОНОСНИ СОКО

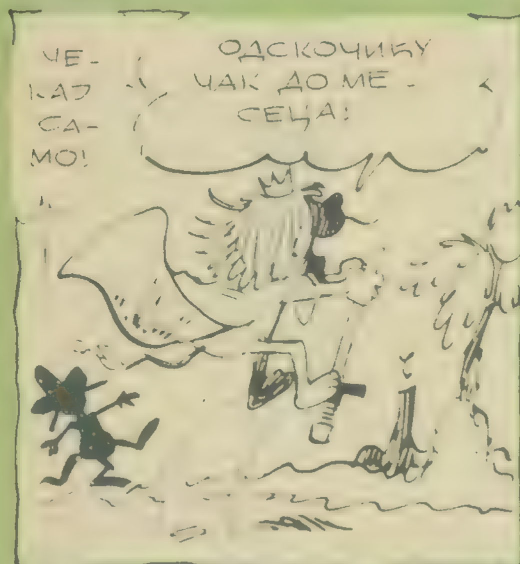

ДУМ

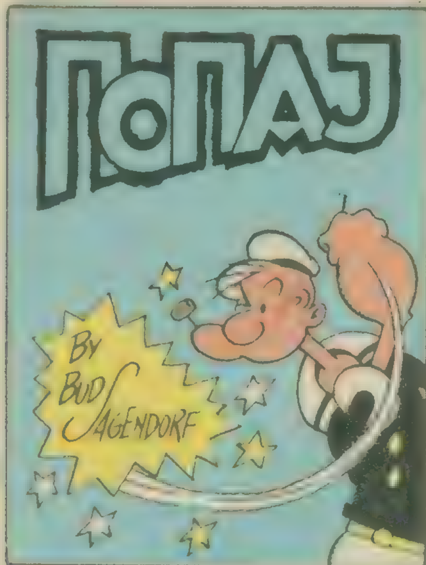

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **РОБ РОЈ**

ПОПАЈ
BY BUD SAGENDORF

ПРОМЕНИЋУ ФРИЗУРУ!
ЖЕНА ДОСАДИ МОМКУ АКО ЈЕ УВЕК ИСТА!
ШАМ ПОН

ОЧЕШЉАЋУ СЕ К'О И ДРУГЕ ДЕВОЈКЕ!
ПОПАЈ ВОЛИ СВЕ ШТО ЈЕ МО-ДЕРНО!
ФРИ ЗУРЕ

ОВО ЈЕ, КАЖУ, ПОСЛЕДЊА МОДА!

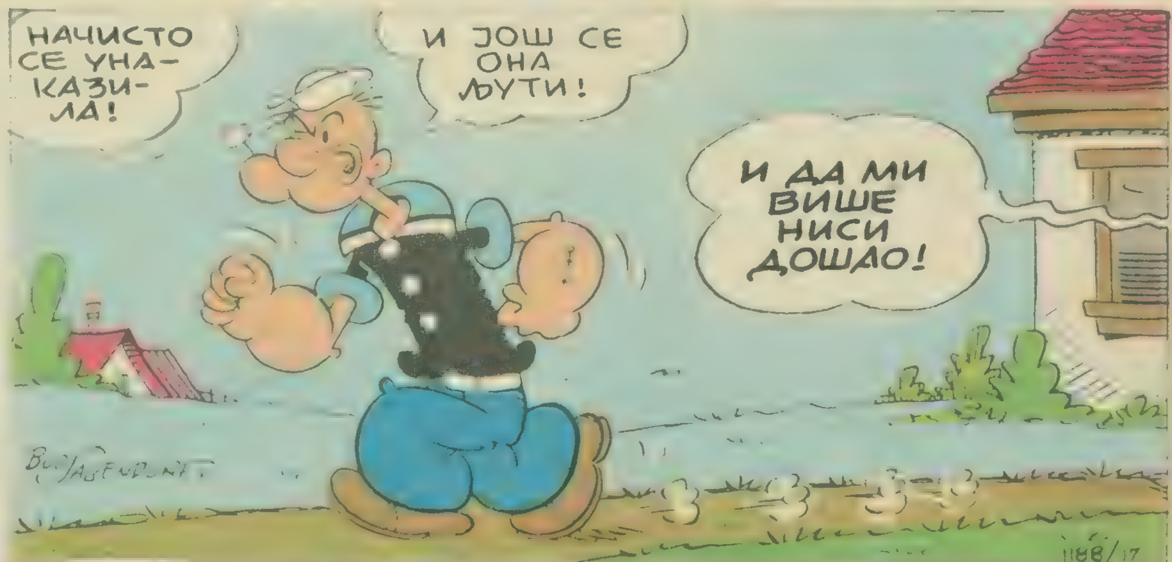

НАДАМ СЕ ДА ЋЕ СЕ ДОПАСТИ ПОПАЈУ!

Е-ХЕЈ, ОЛИВА! ЕВО МЕ...

ООХ!
ДРЖ' МЕ ДА НЕ ПАДНЕМ!
СРУШИЋУ СЕ!
?
?

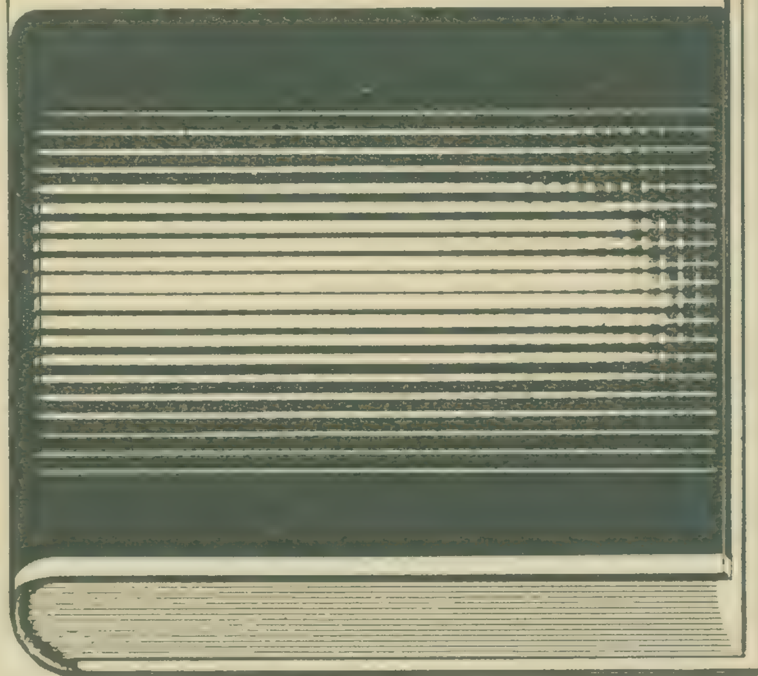

ОХ! СТО МУ ЗУБАТИХ АЈКУЛА... ЈЕСИ Л' ИСПОД ТЕ МЕТЛЕ СТВАРНО ТИ, ОЛИВА ?!?
!
?
!

ХА! ХА! ДА ТИ ИСПОД ТЕ КОСУРИНЕ НЕ ШТРЧИ НОС... НЕ БИХ ТЕ ПОЗН'О!
ХА!
ХА!
!
!

НАЧИСТО СЕ УНА-КАЗИ-ЛА!
И ЈОШ СЕ ОНА ЉУТИ!
И ДА МИ ВИШЕ НИСИ ДОШАО!
1188/17

ЕНЦИКЛОПЕДИЈА МАТЕМАТИКЕ

до сада најбољи приручник за математику објављен у нас

Разумљивим стилом и језиком као и одличном методиком књига је помоћни уџбеник свим ученицима и студентима којима математика представља велике тешкоће, као и студентима на свим оним факултетима, високим и вишим школама где се изучава математика као главни или помоћни предмет.

Професорима и наставницима ова изванредна књига послужиће као веома користан приручник за припремање наставе или у току саме наставе.

Аутори ове корисне књиге задржали су, поред иначе врло модерне обраде, класичну поделу математике на: аритметику, алгебру, геометрију итд. Међутим, да би се задовољило велико савремено интересовање, додат је читав један одељак „Елементи модерне математике", тако да књига на изванредан начин повезује, с једне елементрану и такозвану вишу математику, а с друге стране исто тако елементе класичне и модерне математике.

Књигу „Математика" су са францускoг превели наши познати стручњаци — математичари и представља математички део „Опште енциклопедије Larousse".

МАТЕМАТИКА ЗА СВЕ

ученике, студенте, наставнике и професоре

ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ „ВУК КАРАЏИЋ", 11001 Београд.
Краљевића Марка бр. 9

ПОРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем књигу „МАТЕМАТИКА" по цени од 250 дин

ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ ПО ПОВЛАШЋЕНОЈ ЦЕНИ (плаћање поштару приликом пријема књиге)

НА ОТПЛАТУ — у ———— месечних рата почев од ———— 73 г. Рате ћу уплаћивати редовно по пријему рачуна и уплатница. У случају спора признајем надлежност општинског суда у Београду

Презиме и име ————————————

Занимање ————————————

Адреса стана ————————————

Пошт. бр. и место ————————————

Назив и адреса радне организације ————————————

Овера о запослењу. Купац

———————— ————————

(Печат и потпис овлашћеног лица) (Својеручни потпис купца)

Поруџбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије

Купци из Београда могу подићи књигу сваког радног дана до 15 часова у предузећу „ВУК КАРАЏИЋ", Краљевића Марка бр. 9.

Књига је штампана латиницом, формата 23x30 cм, богато технички опремљена у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом. Садржи 395 страна текста, са великим бројем цртежа дијаграма и табела штампаних на прворазредној хартији.

Цена књиге је 250 динара. Може да се купи за готово и отплату. КУПЦИ ЗА ГОТОВО УЖИВАЈУ ПОПУСТ ОД 20% ТАКО ДА КЊИГУ ДОБИЈАЈУ ЗА 200 ДИНАРА.

Купци на отплату књигу отплаћују у 5 рата по 50 динара.

WALT DISNEY
МИКИ

ДОБРО ЈЕ! ЗА ПОСЛЕДЊИХ ДЕСЕТ ДАНА НИСАМ СЕ УГОЈИО НИ ЗА ГРАМ!
ТЕЖИНА

А ЈЕСИ ЛИ ШТО СМРШАО?

НИ ГРАМ!

ПОСЛАСТИЧАРНИЦА
ПОНОСИМ СЕ ТОБОМ, УЈКА МИКИ...

СВАКА ТИ ЧАСТ ... ДРЖИШ СЕ ПРОПИСАНЕ ДИЈЕТЕ!

ПРОШ'О СИ ПОРЕД ПОСЛАСТИЧАРНИЦЕ А НИСИ НИ ТРЕПНУО!

ВИРШЛЕ
ПРОШ'О СИ МИРНО И ПОРЕД НАЈБОЉИХ ВИРШЛИ У ГРАДУ!

ПРОЛАЗИШ И ПОРЕД ИЗЛОГА С ЧОКОЛАДНИМ БОМБОНАМА...
БОМБОНИЈЕРА

САД ЋЕМО НАИЋИ НА СЛАДОЛЕД...

ДОСТА! И МОЈА ЧВРСТА ВОЉА ИМА ГРАНИЦА!

Сладолед
И ТА ГРАНИЦА ЈЕ ПРЕЂЕНА!

УВРЕДА

Кад је Зајнул на врховима прстију пришао кавезу, орао је још стајао шћућурен у једном углу. Очи су му биле затворене, а глава увучена у рамена.

— Киј-ту! — позвао га је.

Орао је за тренутак подигао капке и погледао господара. Али, није то више био поглед орла који је некад, пун краљевског достојанства, могао не трепћући да гледа у сунце. Његове очи су сада биле очи старца који је проживео дуг и тежак живот.

— Киј-ту! — понављао је Зајнул.

Орао се није померао из свог угла.

Чувај се страшних канџи

Дуго је Зајнул стајао поред кавеза. Њих двојица, стари орао и он, личили су један на другог, дванаест дугих година провели су заједно. Орао сада умире, а Зајнул не може да му помогне јер — старост је неизлечива.

У пролеће дванест година раније у једном селу у Киргизији угинуо је орао старог ловца Зајнула. Пошто је сахранио птицу, Зајнул је почео да плете велику мрежу од коњске длаке. А онда, кад је мрежа била готова, оседлао је коња, узео једно јагње и пошао у планину. Високо у планини везао је јагње за стабло, разапео око њега мрежу и сакрио се у близини. Док је јагње чупкало траву, Зајнул је размишљао како би било лепо да ухвати младог орла. Са њим сигурно не би имао много муке јер се младе птице лако и брзо навикавају на свог господара.

Али, тога дана Зајнул није имао среће, орао није долетео. Тако је било и следећег дана. Сваког јутра Зајнул је одлазио у планину и тамо чекао све до мрака, али увек се враћао празних руку. Тек петог дана, кад је сунце било већ високо одскочило, угледао је једног орла како кружи у широком луку и полако се спушта према земљи. Осетивши грабљивицу, јагње је тужно заблејало, али већ следећег тренутка огромни орао шчепао га је својим канџама. Тада је Зајнул истрчао из заклона.

Кад је видео да му се човек приближава, орао је отворио кљун и претећи за шиштао. Покушао је да се извуче из мреже, али безуспешно. Његове жуте очи биле су пуне беса а велике црне канџе све јаче су се забадале у беживотно тело јагњета.

Био је то стари орао, златастомрк, са крилима чији је распон износио преко метар и по. Зајнул је тог тренутка већ заборавио да је желео младог орла и гледајући овог који се копрцао у његовој мрежи радовао се као дете.

Требало је сада да га веже и стави на коња, али чим му се приближио, орао га је снажно ударио крилом. Зајнул је знао да мора да се чува страшних канџи и кљуна па је узео ћебе и покушао да га набаци орлу преко главе. Мучио се неколико тренутака, а онда се и сам запетљао у мрежу. Већ је видео отворен кљун побеснеле грабљивице и у последњем часу успео да заштити рукама лице. Орао га је шчепао за руку и из ње је потекла крв.

Тек трећи пут успело му је да баци ћебе на орла. Притиснуо га је свом снагом и везао.

Надмудрио сам га!

Првог дана Зајнул није дао орлу ни да једе, ни да пије, ни да спава. Веровао је да ће га тако натерати да њега, Зајнула, призна за господара. Цео дан и целу ноћ бдео је Зајнул крај орла и пазио да не заспи. Кад би осетио да ни сам неће моћи да издржи без сна, поливао је орла водом и, док би се орао тресао и чистио перје, Зајнул би дремнуо поред кавеза. Бдео је тако данима, али орао се није смиривао. Чим би му се Зајнул приближио, он се одмах бесно бацао на њега.

— Он је стари орао — мислио је Зајнул — лукав је, али ја ћу га ипак надмудрити.

Седмог или осмог дана Зајнул је пришао кавезу са великом чинијом воде и ставио је пред орла.

Орао је пио воду, халапљиво и дуго као жедан коњ.

— Лукав је он, али ја сам га ипак надмудрио! — радовао се старац док је руком миловао његово перје.

Сада је требало нахранити орла. Зајнул је донео свежег меса и бацио му један комад. Орао га је зачас прогутао. Зајнул је бацио и други комад, а трећи — пружио из руке јер орао мора да научи да узима храну из господареве руке. Али, Зајнулова рука нашла се, као у клештима, у огромним канџама птице.

— Ђаволе! — викнуо је љутито Зајнул и ударио орла корбачем. Одмах се покајао, али било је касно. Орлове очи страшно су засијале и Зајнул је схватио да му он то неће опростити.

Први лов

Ускоро је Зајнул почео да припрема орла за лов. Прво га је навикао на капицу коју ће носити преко очију увек пре поласка у лов. И, зачудо, орао се није много бунио. Ипак, Зајнул му није веровао, будно је пратио сваки његов покрет.

Неколико дана касније Зајнул је почео да учи орла да одржава равнотежу: преко очију му је навлачио капицу, а онда га стављао на руку преко које је, наравно, била навучена кожна рукавица. Орао је и овај део обуке стрпљиво подносио и већ је могао да крене у лов — на пуњене животиње. Кад би му Зајнул скинуо капицу с очију и гурнуо га да полети, орао се бацао на пуњене лисице и вукове постављене у близини и држао их у канџама победнички кликћући.

Дуго је тако Зајнул вежбао орла, а онда је једног дана кренуо са њим у лов.

Дубоко у шуми прво је пустио немирне псе који су нањушили неки траг. Престижући један другог, пси су појурили сваки на своју страну. Кад су мало затим салетели једну лисицу, Зајнул је скинуо ланац којим је орао био везан, свуко капицу са његових очију и викнуо:

— Ајт!

Као да је само чекао тај тренутак орао се накострешио и полетео према лисици. Кад је Зајнул стигао, лисица је већ била мртва.

Зајнул је бацио орлу комад меса и узео од њега плен. Тако су тога дана уловили још две лисице. Орао је био тако добар и послушан да Зајнул није више нимало сумњао у њега.

Једног јутра, спремајући се за лов, Зајнул је нахранио орла али му није дао довољно јер сити орлови нерадо лове дивљач. Оседлао је коња и са орлом на руци пошао у степу.

Сам у степи

Ускоро су пси нањушили вука и опколили га. Зајнул је из даљине гледао како се звер тромо креће према шуми. Сигурно је сит, али ако се дочепа шуме, више га неће наћи. Зато је одлучио да одмах пусти орла на њега. Скинуо му је капицу и викнуо:

— Ајт!

Заслепљен степским сунцем, орао је један тренутак неодлучно стајао на Зејнуловој руци, а онда нагло полетео у висину и као камен пао — на господара. Зајнул је тада изгубио десно око а на његовом лицу остале су дубоке бразготине од орлових канџи.

Тек после неколико месеци Зајнул је одлучио да поново пође у лов. Ловио је сада помоћу кљуса и често, постављајући их, погледао према небу. Високо горе летели су орлови и њему се чинило да препознаје једног од њих.

Тако је прошла зима, већ су процветале лале и булке. Зајнул је пошао једног дана у шуму да провери клопке. Био је уморан и исцрпљен, старе ране су га болеле. Попустио је дизгине и, као што му се често догађало, задремао на коњу. Изненада, нешто је поплашило коња, змија или нека сенка, и он се пропео. Зајнул је пао на земљу и без свести остао да лежи.

Кад је дошао себи, сунце је било високо одскочило. Дуго је лежао и у глави му је још зујало. Покушао је да се дигне, али осетио је јак бол и поново пао на земљу. Волела га је нога, сигурно ју је при паду сломио. Узео је нож и расекао чизму: нога је била модра и натечена.

Међу зверима

Сунце је пекло и Зајнул је потражио хладовину. Пузећи кроз високу траву и трње није стигао далеко, руке су му биле израњављене. Више од болова мучила га је жеђ, а трава којом је покушао да је утоли била је горка. Док је тако лежао беспомоћно, спарна ноћ спуштала се над степом.

Као што је и очекивао, са првим мраком до њега је допрло завијање шакала, прво из даљине, а онда све ближе. Прождрљиве звери ускоро су га окружиле са свих страна.

Зајнул је знао: ако га нападну, може да се брани само ножем који му неће много помоћи. Тада се сетио шибице. Сакупио је мало суве траве и запалио је. Она се прво димила, а онда су се појавили слаби пламичци. То је било довољно да шакале задржи на пристојном растојању. Али, опасност је долазила с друге стране: њему се страшно спавало а ко ће, ако он заспи, да надгледа ватру.

Борећи се са сном, Зајнул се одједном досетио: Забо је нож у земљу тако да му се оштрица наслања на браду и кад би, тонући у дубљи сан, обарао главу, оштрица ножа би га опомињала. Тако је провео ту бескрајно дугу ноћ.

Шакали су ујутру нестали, али су се по подне поново вратили. Зајнул је и даље беспомоћно лежао, мучила га је жеђ а шакали навалили са свих страна.

Уместо да полети на лисицу, орао се сручио на свог господара. Као да се светио за увреду коју му је Зајнул нанео.

Опкољен шакалима усред степе, рањени ловац, већ је изгубио сваку наду да ће се спасти. Али, његову судбину одлучио је један орао!

Изненада је чуо неки фијук у ваздуху. Језиво крештање шакала помешало се са победничким кликтањем орла. Једном канџом орао је држао шакала за њушку, а другом му ломио тело. Тада је нешто блеснуло на орловој нози и Зајнул се напрегнуо да боље види: био је то ланчић који је он ставио орлу на ногу.

У Зајнулу је одједном срце заиграло, заборавио је на то како му се орао мучки осветио, на тренутак је заборавио и болове у нози и викнуо:

— Киј-ту!

Орао је незграпно сишао са шакаловог тела и, вукући крила по земљи, полако пошао према месту одакле се чуо глас. Зајнул није знао шта ће му донети овај изненадни сусрет и за сваки случај спремио се на најгоре. Погледи птица и човек су се укрстили и човек није могао у орловим очима да прочита ни добро ни лоше. Оне су гореле жутим огњем и Зајнулу се чинило да га орао не види.

— Киј-ту! — позвао га је још једном.

Орао је застао и, главе нагнуте устрану, загледао се у Зајнула, као да се нечег присећа. Одједном, раширио је крила, широко отворио кљун и почео смешно да поиграва пред својим господаром, као некад кад је требало да добије парче меса.

— Паметан је он орао — помислио је Зајнул и обрисао руком сузе. — А ја сам стар и неспособан.

Нераздвојни пријатељи

Скупивши сву снагу Зајнул је почео да пузи према месту где је ишао шакал. Орао га је пратио држећи кљун још отворен и показујући језик.

Зајнул је одрао шакала и нахранио орла. Кад се најео, орао је дуго чистио перје, а онда одлетео у шуму. Зајнул га је пратио погледом све док није нестао из вида. Сан га је поново хватао.

Кад се пробудио, била је увелико ноћ. Прво је помислио на шакале. Они су били већ ту, привучени мирисом мртвог сабрата. Али, чим се први приближио, из таме се чуо удар крила и орао се сјурио на шакале који су одмах побегли. Сад је Зајнул могао да буде миран, орао је стражарио поред њега и чувао га. Старац се покрио по глави и заспао.

Целу ноћ у степи су завијали шакали, али кад год би покушали да се приближе Зајнулу, орао би их отерао.

Ујутру, Зајнул је кроз сан чуо лавеж паса, па топот коња и људске гласове. Прену се и почео да дозива. Ускоро су људи били крај њега. Направили су носиљку и понели га. Увек кад би отварао очи, Зајнул је видео у ваздуху орла чије се перје под сунчевим зрацима преливало као злато.

Од тога дана Зајнул и орао постали су нераздвојни. Нису се више сећали старих увреда јер оне су биле искупљене високом ценом. Сваки од њих радио је свој посао: орао је одлетао у шуму рано ујутро, а старац остајао да плете мреже и прави клопке. Увече, кад се орао враћао, чучали су на прагу Зајнулове куће и дуго гледали у непрегледне планине: за орла оне су биле домовина, а за Зајнула успомена на најлепше године живита, кад је био млад и снажан.

У тим тренуцима Зајнул се често питао шта је нагнало птицу да остави ове недостижне врхове планина покривене снегом и да се врати човеку. Можда старост.

Сада је орао умирао. Много смрти је Зајнул видео у свом животу, али ова му је тешко падала. Умирао је његов верни пријатељ!

Зајнул је остао поред кавеза све до ноћи, а онда је отишао да спава. Али, није могао да заспи. Кад је поново пришао кавезу, позвао је:

— Киј-ту!

Орао се није одазвао. Зајнул је ушао у кавез и на својим слабим рукама изнео његово беживотно тело. Ставио га је на коња и пошао у планину. У мраку је ископао јаму, а онда у њу нежно положио орла. Учинио је то као човек који сахрањује свог најближег.

П. З.

Дан BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Идућег петка: **ЧУДОВИШТА!**

МАЂИОНИЧАРСКЕ ВЕШТИНЕ

ВАЗА ПРОЛАЗИ КРОЗ СТАКЛО — На четвртасту кутију без поклопца и дна стави се стаклена плоча, на њу ваза, а преко вазе друга кутија, иста као и прва. Када се друга кутија подигне, вазе нема! Појављује се тек када се подигну стаклена плоча и доња кутија. Свака кутија има уграђену по једну додатну покретну страницу и по једну еластичну вазу с опругама направљену од меканог материјала. Када се горња кутија подиже, истовремено се палцем повуче и покретна страница. Ваза се сабије и подиже са кутијом. На обрнут начин се ваза у доњој кутији ослобађа и појављује.

СВЕЋА КОЈА НЕСТАЈЕ — Свећа у свећњаку се покрије марамом и пренесе у чашу сличну свећњаку. Марама се склони — свеће нема! Свећа је обавијена провидним целулоидом. Када се свећњак покрије марамом, брзо се на њему активира полуга. Свећа склизне у свећњак. У чашу се преноси само целулоид. Пошто је провидан, утисак је да у чаши нема ничега.

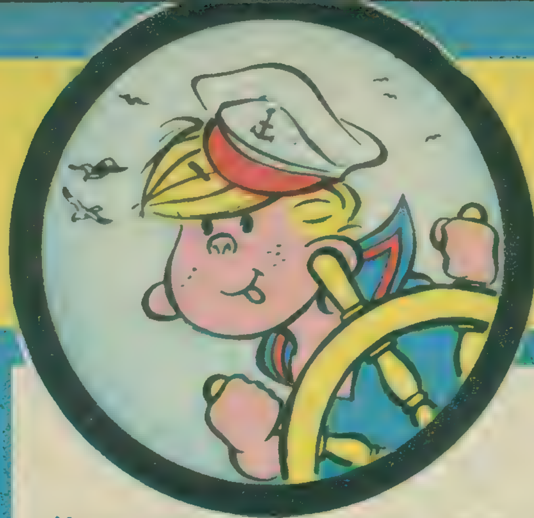

РАСУТА ПАЛИДРВЦА — У украсном сталку углављена су палидрвца. Када се палидрвцем превуче по бочној ивици да би се запалило, сва палидрвца се распрше. Испод палидрваца је опруга. Притиском палидрваца на бочну страницу помери се скривена полугица, опруга се ослободи и избацује остала палидрвца.

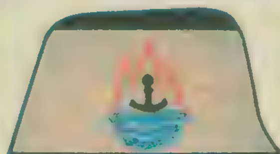

РАЗНОБОЈНА ОЛОВКА — Мађионичар обећава гледаоцима да ће обична оловка у његовој руци писати бојом којом они желе. Ставља им на располагање црвену, жуту, плаву и зелену. Наиме, он држи у руци специјалне мале оловке тих боја и неприметно их убацује у отвор на врху „праве“ оловке. За ово је потребна велика брзина и умешност.

ОЗНАКЕ НА

У ери модерног бродарства у свету се формирају велика поморска предузећа и компаније. Њихови бродови поред заставе носе на димњацима посебну ознаку компаније којој припадају.

Сплошна пловба
ЈУГОСЛАВИЈА

Југословенска линијска пловидба
ЈУГОСЛАВИЈА

Јадранска слободна пловидба
ЈУГОСЛАВИЈА

Botelho Shipping Co.
ФИЛИПИНИ

Burma Five Star Line
БУРМА

Chargeurs Reunis
ФРАНЦУСКА

Cunard Steam-Ship Co.
ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Daiichi Chuo Kisen Kaisha
ЈАПАН

Great Eastern Shipping Co.
ИНДИЈА

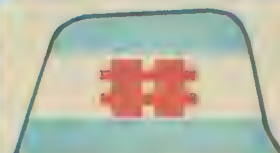
Hamburg — Amerika — Linie
САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА

Holland-East Asia Line
ХОЛАНДИЈА

Idemitsu Tanker Co.
ЈАПАН

Inui Steamship Co.
ЈАПАН

Nedlloyd Lines
ХОЛАНДИЈА

Nihonkai Steamship Co.
ЈАПАН

Northern Line
ФИЛИПИНИ

Norwegian Asia Line
НОРВЕШКА

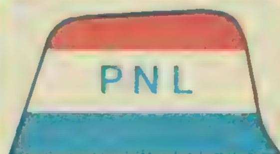
Orient Overseas Line
ХОНГКОНГ

Royal Interocean Lines
ХОЛАНДИЈА

Ryuku Kaiun
ЈАПАН

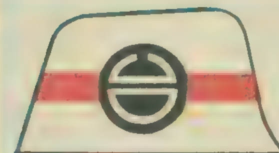

Philippine National Lines
ФИЛИПИНИ

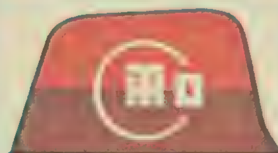
Sanko Kisen Kaisha
ЈАПАН

Shibusawa Kaiun
ЈАПАН

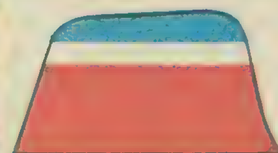
Taiwan Navigation Co.
ТАЈВАН

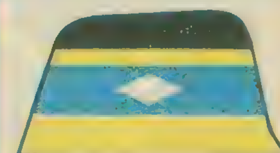
Teh-Hu Steamship Co.
ХОНГКОНГ

United Philippine Lines
ФИЛИПИНИ

United States Lines
САД

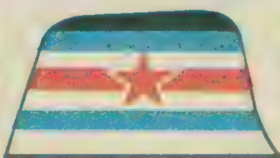

Waterman Steamship Corp.
САД

А ДИМЊАЦИМА

Југословенска оцеанска пловидба
ЈУГОСЛАВИЈА

Атлантска пловидба
ЈУГОСЛАВИЈА

Југословенска танкерска пловидба
ЈУГОСЛАВИЈА

American Export & Isbrandtsen Inc.
САД

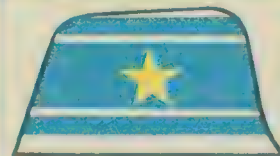

American President Lines
САД

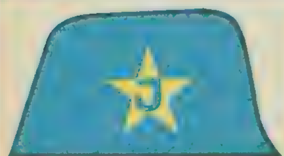

Eiwa Kaiun Kaisha
ЈАПАН

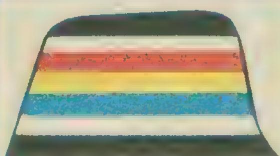

Ellerman Lines
ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Far Eastern State S. S. Lines
СССР

Fearnley & Eger
НОРВЕШКА

Gold Star Line
ПАНАМА

Johnson Line
ШВЕДСКА

Kyosei Kisen Kaisha
ЈАПАН

Lloyd Triestino Navigation Co.
ИТАЛИЈА

Marchessini Line
ИТАЛИЈА

Meyer Heine Line
САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА

Pacific Far East Line
САД

Philippine Ace Lines
ФИЛИПИНИ

Polish Ocean Lines
ПОЉСКА

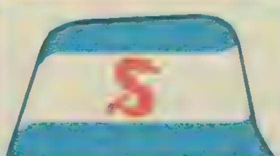

Rickmers-Linie
САВЕЗНА РЕПУБЛИКА НЕМАЧКА

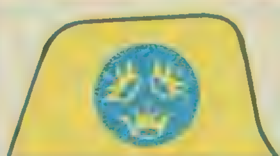
Rio Grande Line
БРАЗИЛ

Svenska Orient Linien
ШВЕДСКА

States Line
САД

States Marine Lines
САД

Swedish East-Asia Co.
ШВЕДСКА

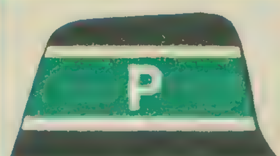

Ta Lai Steamship Co.
ТАЈВАН

Wilh Wilhelmsen
НОРВЕШКА

Ybarra & Co.
ШПАНИЈА

Zim Israel Navigation
ИЗРАЕЛ

Knutsen Line
НОРВЕШКА

Cho Yang Shipping Co.
КОРЕЈА

ПРО АРТЕ ПОНОВО!

У лето 1972. године раскид међу члановима популарне групе PRO ARTE био је неминован. Певач групе и човек кога су поистовећивали са свим њеним успесима Владимир Савчић, умногоме познатији под надимком Чоби, изјавио је тада: „Мени ова ситуација најтеже пада. После више година заједничке сарадње ми се растурамо. Имам више понуда да постанем соло певач али то не бих радо прихватио. Сувише сам навикао на PRO ARTE и зато ћу се одлучити само у крајњој нужности. Борићу се за PRO ARTE докле будем имао снаге. Себе без те групе тешко могу замислити . . ."

Од групе PRO ARTE остали су само Чоби и композитор Ђорђе Новковић. Овај тандем је покушавао да окупи нову групу, али без успеха. Прављене су разне комбинације да би се на крају публици званично представила она у коју се најмање веровало: PRO-INDEXI! На жалост, ово удруживање није донело веће резултате, и то из разумљивих разлога. Споменимо само то да су ове две популарне групе пре „фузије" гајиле са свим различиту музику и да се то на брзину није могло ускладити. Затим, неки чланови ИНДЕКСА морали су да пођу на одслужење војног рока и убрзо је било јасно да ће век супергрупе PRO-INDEXI бити кратак. После осам месеци Чоби и Ђорђе Новковић поново су били сами. Тада одлучују да покушају и трећи пут. Неколико месеци су тражили погодне музичаре и изабрали су четири младића из Ријеке. Новоформирана PRO ARTE овог пролећа гостовала је три месеца по Америци. Летос су свирали по јадранским летовалиштима, а управо ових дана очекују излазак прве ЛП плоче. Тако опет постоји и ради комерцијално најуспешнија и најпопуларнија група наше забавне музике.

О „новој" PRO ARTE Владимир Савчић каже: „Ђорђе и ја потпуно смо задовољни. Нови чланови наше групе Арно Удатни, гитара; Вењамин Станић — бас гитара; Ленац Младен, оргуље и Рихтер Звонимир, бубњеви нису толико познати широкој публици али то су добри професионалци и музичари по нашем укусу. Ђорђе и даље остаје члан групе само убудуће неће увек свирати с нама. Он ће предводити PRO ARTE само на фестивалима и великим солистичким концертима. Ја ћу можда с времена на време прихватити понуду да снимим неку соло плочу, али сви моји будући планови везани су за PRO ARTE".

Тако је познати певач поново на челу групе с којом је и постигао велике успехе и постао познат.

КЛУБ „ВЛАДИМИР САВЧИЋ-ЧОБИ & PRO ARTE"

Однедавно у Београду с много успеха ради клуб пријатеља музике Владимира Савчића и групе „PRO ARTE". Чланови клуба добијају чланске карте, редовне билтене, фотографије, постере и обавештења о свим новим плочама и снимцима популарног певача и познате групе. Свако ко жели да постане члан клуба може се обратити на адресу:

КЛУБ „ВЛАДИМИР САВЧИЋ-ЧОБИ & PRO ARTE"
Душко Весић
Улица LXXIX НОВА бр. 98 III-32
Жарково код Београда

УСПОМЕНЕ ЈОШ ЖИВЕ. . .

Често се каже да је рок музика „мушки посао". Ипак, има и талентованих девојака које су освајале саме врхове и угледна места у свету рок музике. Споменимо само Кристину Перфект, Џули Дрискол, Грејс Слик, Сенди Дени, Сузи Кватро, Меги Бел . . . Све оне, захваљујући понајвише свој јим интерпретацијама, наступима и плочама, одушевљавају публику и доспевају на листе популарности. Све су оне признате и уживају међународни углед, али се ипак са сигурношћу може тврдити да ће проћи још доста времена док нека од њих успе да помрачи славу која је исплетена око имена Џенис Џоплин, „најбоље и најватреније беле певачице до данас рођене".

Џенис Џоплин (JANIS JOPLIN) рођена је 19. јануара 1943. године у тексашкој луци Порт Артур. Општу пажњу привукла је 1967. године на чувеном Монтреј фестивалу када је, предводећи ансамбл Биг Брадер енд Холдинг Компани (BIG BROTHER & THE HOLDING COMPANY), „деловала тако неодољиво да је одмах било јасно да публика у тој ружној девојци добија новог идола а да критика неће моћи а да не призна да се појавила певачица изузетних вокалних квалитета". Она се брзо успела на сам врх али је исто тако брзо постало јасно да девојка из Тексаса нема толико снаге да поднесе сва искушења која прате успех. Незаборавним концертима стално је увећавала славу али је истовремено уништавала сама себе неконтролисаним количинама пића и узимањем дрога. Трагично је завршила у соби холивудског хотела на данашњи дан пре четири године (4. октобра 1970).

Иза Џенис Џоплин остао је мит.

Мит о великој певачици, необузданој звезди и несрећној девојци која у потрази за срећом није изабрала прави пут.

ХИТ СТРАНА

Петком у Забавнику, а понедељком на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, најбољи певачи, ансамбли и хитови!

ПРОФИЛ ГРУПЕ МАД (MUD)

МАД је данас један од најуспешнијих британских поп састава. Песме које они сниме касније месецима не силазе са листе популарности. Споменимо само: DYNAMITE, TIGERFEET, THE CAT CREPT IN и ROCKET. Ко су ти момци што лансирају хитове као од шале?

LES GRAY

1. **рођен** 9. априла 1946. године
2. **школа:** завршио гимназију
3. **музичко образовање:** учио клавир
4. **претходно занимање:** модни креатор
5. **у групи је:** певач
6. **највише поштује:** Битлсе

DAVE MOUNT:

1. **рођен:** 3. марта 1947. године
2. **школа:** завршио гимназију
3. **музичко образовање:** приватно учио бубњеве
4. **претходно занимање:** електротехничар
5. **у групи је:** бубњар
6. **Битлсе**

ROB DAVIS:

1. **рођен:** 1. октобра 1947. године
2. **школа:** завршио гимназију
3. **музичко образовање:** две године учио класичну гитару
4. **претходно занимање:** биротехничар
5. **у групи је:** гитариста
6. **највише поштује:** Дип Парпл

RAY STILES:

1. **рођен:** 20. новембра 1946. године
2. **школа:** завршио техничку школу
3. **музичко образовање:** курс за гитаристе
4. **претходно занимање:** архитектонски цртач
5. **у групи је:** бас гитариста
6. **највише поштује:** Битлсе

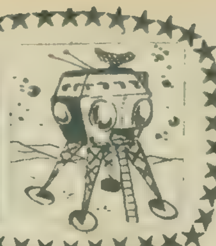

ПРО АРТЕ

политикин
Забавник

Фантастична прича

СИДНИ БАУНДЗ

СНОВИ У ДУЕТУ

Саксон је био задужен за коначну одлуку захваљујући свом јединственом таленту. Његова реч могла је да лабораторију за тестирање претвори у собу смрти.

Артур Саксон застао је на путу за собу смрти. То није био званичан назив најудаљенијег сателита, али га је он тако видео — можда и због тога што ни уз највећи напор није могао да заборави на безваздушну празнину која га је окруживала. Плашио га је живот у свемирској станици, али се добро чувао да то ником не покаже. То што су га изабрали у њену управу имало је, додуше, једну добру страну: као дебељушкастом четрдесетогодишњаку пријало му је да Земљину тежу замени слабијом, вештачком гравитацијом.

Застао је пред једним пнеуматичним вратима и притиснуо дугме како би позвао такси. Врата су се отворила и он је кроз кратак ходник ушао право у летелицу.

— Господин Саксон? — упитао је такси-пилот.

Он климну главом.

А ако није случајно?

Посматрана споља, свемирска станица није уливала осећање сигурности. Изгледала је крхка и чак и са мале удаљености подсећала на какву дечју играчку. Прилазећи јој, Саксон је размишљао о дужности коју је већ неко време с успехом обављао. Овај сателит био је одсечен од осталог света, скривене камере бележиле су све што се на њему одигравало. У случају узбуне био је програмиран да се отвори и на тај начин усмрти сваки живи организам у својој унутрашњости.

Такси је слетео. Саксон је ушао у стражарску зграду и показао пропусницу двојици стражара који су се понашали као да га први пут виде. Када је, потом, стигао у своју канцеларију, на столу га је већ чекао један досије. Сео је и отворио га. „Ерик Драмонд", читао је, „астронаут, пре три недеље вратио се са до сада најдужег путовања. Трагао је за планетама погодним за колонизацију. Путовао је сам, брзим извиђачким бродом-једноседом. На Земљи га чекају жена, двоје деце и приличан иметак".

Саксон је листао даље. Биле су приложене фотографије, отисци прстију, снимци мрежњаче за идентификацију, детаљни лекарски налази. Из једне напомене забележене црвеним словима, Саксон је сазнао да је магнетофонска трака са извиђачког брода уништена. „Случајно", тврдио је Драмонд. А шта ако није било случајно?

Саксон је одгурнуо досије и почео да размишља. Завалио се у наслоњачу и замишљено загледао у екране који су приказивали унутрашњост суседне собе.

Ноћна дадиља

Била је то лабораторија. Ерик Драмонд седео је сам у једној удобној столици и затворених очију слушао Холстову свиту „Планете".

Саксон је бацио поглед на зидни хронометар и одлучио да одмах почне с радом. Изишао је из собе и ушао у лабораторију. Била је то кружна, засвођена просторија, сразмерно мала у односу на остале у станици. У њене зидове било је уграђено безброј апарата.

Драмонд искључи музику и устаде.

— Шта, опет? — рече. — Па већ су ме раставили на комаде!

Саксон му упути један обезоружавајући осмех и посади се у најближу наслоњачу.

— Ја сам твоја ноћна дадиља, Ериче. Зови ме просто — Арт. Поспан си?

Драмонд га одмери.

— Не још — рече. — Играш ли шах, Арте?

— Па, умем да померам фигуре. Али, ако ти се игра, немам ништа против.

У досијеу је прочитао да је Драмонд изврстан шахиста.

— Шах ми помаже да се опустим — рече астронаут размештајући фигуре. — Ти узми беле.

Почели су да повлаче потезе. За човека који је тврдио да га шах

Драмонд утону у дремеж и игла поче да исписује по графикону неправилну линију.

одмара Драмонд је играо с напетом пажњом и Саксон се убрзо нашао у шкрипцу.

— Шах! — рече Драмонд.

Саксон је покушао да се извуче, но матиран је већ у следећем потезу.

— Могао сам и да те пустим да победиш — примети Драмонд устајући. Затим се опружи на постељу и затвори очи.

На мożданим ūаласима

Саксон је устао, извукао смотуљак жице из једног од апарата у зиду и наместио Драмонду електроде на главу и груди.

— Шта је сад то? — упитао је овај. — Прање мозга? Мучење несаницом?

— Ништа томе слично — рече Саксон пријатељски. — Овај апарат зове се енцефалограф. Он записује твоје мождане таласе и обавештава нас кад сањаш.

— Добро — рече Драмонд. — Претпостављам да знаш зашто то радиш.

— Лаку ноћ, Ериче, — рече Саксон уместо одговора. — Лепо сањај!

Драмонд убрзо утону у дремеж и игла поче да исписује по графикону неправилну кривуљу. Што је сан бивао дубљи, крива је постајала све уједначенија.

Саксон престаде да је посматра. Знао је да њено кретање на екрану прате они који су за то задужени. Њега је чекао други посао — посао који је само он био у стању да обави захваљујући свом јединственом таленту.

Сателитске власти држале су свакот космонаута у повратку све док га не би подвргле свим тестовима које је човек измислио. Нико није смео да крочи на Земљу док се не докаже да је потпуно безопасан. А било је разних опасности: нова врста бацила која би могла да изазове помор, наоко безопасна биљка која би на Земљи могла да послужи као најопаснија дрога, најзад — нов начин размишљања! У далеком свемиру лако је долазило до промене идеја и моралних вредности, до опасних мисли.

Саксон је био задужен за коначно тестирање. Његова реч могла је лабораторију за трен ока да претвори у собу смрти. Необична Саксонова способност састојала се у моћи да продре у туђе снове. Вила је то нека врста телепатије, и њему самом недовољно јасна. Умео је не само да прати туђе снове већ да се уживи у све њихове нелогичности, као да и сам сања, да осети њихов скривени смисао.

Важно је сūићи у ценūар

Видевши да је Драмондово дисање постало уједначено, Саксон је сео у фотељу у углу, затворио очи и стао да чека. Ускоро је заједно са Драмондом сањао његов сан.

Осетио је како му се тело трза. Падао је, бескрајно падао кроз простор озрачен пламтећим сунцима. Затим је светлости нагло нестало. Пљуснуо је у воду и потонуо. Ронио је све дубље, равномерно дишући без икакве тегобе. Што је дубље ронио, вода око њега постајала је светлија. Најзад је дотакао пешчано, шљунковито дно.

Стао је на ноге и почео да корача. Ходао је кроз растиње, између стена фантастичног облика, док није стигао до једне мрачне пећине обрасле коралима. Вода је постала хладна као лед. Нагазио је на отворену шкољку и посекао стопало. Осетио је како га посекотина пече...

Призор из сна постепено се губио. Саксон је најзад отворио очи и промешкољио се у фотељи. Погледао је Драмонда и видео га како лежи затворених очију, усана развучених у блажен осмех.

Саксон је просудио да је сан нормалан и записао то у бележницу. Белешка је аутоматски пренета претпостављенима.

Кривуља на апарату поново је постала неправилна. Драмонд је опет почео да сања и Саксон се одједном нашао у неком лавиринту. Био је збуњен све док није схватио да је лавиринт спиралног облика. Неки унутрашњи глас говорио му је да треба стално да скреће удесно како би стигао до средишта лавиринта. А стићи у центар било је због нечега веома значајно. Саксона су болела леђа. Због ниске таванице морао је да хода погнут. Његови кораци одјекивали су лавиринтом. Ходник је постајао све ужи, таваница све нижа...

Саксон затрепта и пробуди се. Поглед на електроенцефалограф уверио га је да су Драмондове реакције на сан нормалне. Али сан, да ли је и он нормалан?

Умесūо Драмонда

Известио је претпостављене о свом утиску да у сну има нечег што није у реду. Потом је устао, пришао Драмонду и погледао његово мирно, уснуло лице. Помислио је на контролора који овог тренутка чека на његову, Саксонову, једну реч па да притисне дугме пред собом и избаци Драмонда напоље, у безваздушни простор. За тренутак га је прошла језа. Онда је поново сео у фотељу.

Драмонд је поново сањао и Саксон се још једном нашао у лавиринту. Наставио је да скреће удесно и удесно као да је програмиран. Таваница је била све нижа, ходник се толико сузио да је морао да се провлачи кроз њега. Осећао је да је већ близу центра и узбуђење му је расло...

Али, био је у исти мах свестан и једног другог призора — као сна у сну. Или, призор је био готово исти, само то више као да није био Драмондов, већ његов, Саксонов сан. Осећао је као да из једног лавиринта, са висине, посматра други лавиринт, сићушан попут играчке, и у њему себе самог. Видео је себе како хода и најзад стиже до једне мале правоугаоне просторије у центру. Истовремено, у свом првом сну, стигао је пузећи у средиште лавиринта.

Али, соба у центру није била празна како је испрва мислио. У самој средини налазило се велико огледало. Погледао је у њега, очекујући да види Драмондов одраз. Али, обузет ужасом, угледао је сопствени лик!

Одједном, нашао се у соби за тестирање. Лежао је на постељи, уместо Драмонда, са електродама на глави и грудима. Испред њега је био екран, а на екрану се видео контролор како уз осмех притиска дугме. Таваница се отворила и Саксон је излетео у безваздушни простор, у смрт...

Пробудио се у фотељи окупан у зноју. Срце у грудима му је тукло као да хоће да искочи. Притиснуо је дугме интерфона и узвикнуо:

— Убијте Драмонда!

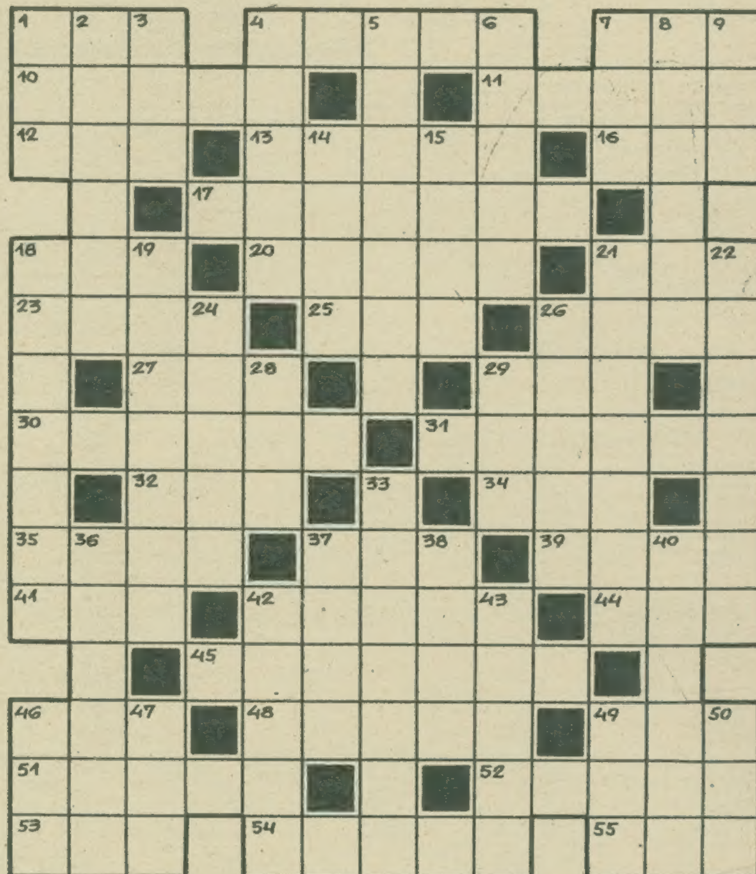
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Јединични вектор, **4)** Синајска гора, **7)** зимски спорт, **10)** крш, крас, **11)** ваздушно превозно средство, **12)** амерички филмски глумац (Марфи), **13)** човек-машина, **16)** доњи део посуде, **17)** врста оружја, **18)** млечни производ, **20)** чемеран, **21)** врста житарице, **23)** место на острву Пашману, **25)** јужно воће, **26)** забава, плес, **27)** шаховски израз, **29)** речно острво, **30)** птица из реда кока, **31)** онизак, **32)** град у Француској, **34)** словеначки глумац (Ранер), **35)** висинска тачка, **37)** жеравица, **39)** личност из „Три мускетара“, **41)** мађарски песник (Ендре), **42)** справа за одређивање вертикалног положаја, **44)** име глумице Миранде, **45)** вијак, **46)** одбрамбени играч, **48)** део камп-опреме, **49)** усамљен, **51)** једна електрода, **52)** најраспрострањенија биљка, **53)** посао, **54)** највећа река у западној Европи, **55)** лука, пристаниште.

УСПРАВНО:

1) Орган чула вида, **2)** онај који ради, **3)** прост број, **4)** машина за обраду материјала, **5)** онај који није борац, **6)** помагач хајдука **7)** трагедија Пјера Корнеја о легендарном шпанском јунаку, **8)** птица грабљивица, **9)** друго, **10)** име песника Жупанчича, **15)** египатски филмски глумац (Шариф), **18)** наука о равнотежи сила, **19)** гунђати, негодовати, **21)** стати на нешто, **22)** врста чамца, **24)** град и лука у Естонској ССР, **26)** пастирска песма, **28)** катран, **29)** загребачка филмска глумица (Карић), **33)** силовит напад, **36)** промена, измена, **37)** хемијски елемент, **38)** мушко име, **40)** спремиште, **42)** сајам, **43)** улазница, **46)** ноћни локал, **47)** при, уз, **49)** ћилим, **50)** један од завршетака шаховске партије.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1) трака, 6) прост, о, 11) алат, 12) Раде, с, 14) брзина, 16) одељак, 18) Лил, 19) амеба, 21) Ава, 22) ати, 23) лавор, 24) Нин, 25) сека, 27) ној, 28) окос, 29) транс, л, 31) одани, 32) Топуско, 33) аларм, ц, 38) ортак, 40) море, 41) бик, 43) „Аида“, 44) Ака, 45) Бојан, 47) Цер, 48) Нал, 49) орада, 50) кла, 51) елипса, 53) упијач, т, 55) циник, 56) Нона, и, 57) талас, 58) арена.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор НИП „ПОЛИТИКЕ“ Миროљуб Лазаревић.

Главни и одговорни уредник „Политикиног забавника“ Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 176,00 дин, полугодишња 88,00 дин, тромесечна 44, дин. Претплата за иностранство: годишња 352,00 дин, полугодишња 176,00 дин, тромесечна 88,00 дин. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у страној валути: ДМ 60.—. Долар 24.—, Фф. 112.—, Шфр. 70.—, Шкр. 102.—. Девизне уплате из иностранства слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЈЕДИНСТВЕНА ПРИЛИКА: НУДИМО ВАМ 6 НАЈЛЕПШИХ КЊИГА КОЈЕ НЕ МОЖЕТЕ ДА КУПИТЕ У КЊИЖАРАМА!

АВАНТУРЕ НАЈСЛАВНИЈИХ ВИТЕЗОВА

Знате ли баш све о витезовима Округлог стола? Једна књига из ове библиотеке посвећена је само краљу Артуру и његовим јунацима: Ланселоту, Тристану, Гавену и другим. Ову књигу о њиховим двобојима читаћете са највећим уживањем.

Ко је био наш највећи јунак? Одговор потражите у роману о Милошу Обилићу, младићу неизмерне снаге и неустрашивости. Књига је пуна битака, невероватних заплета, јуначких двобоја.

У овој библиотеци о витезовима наћи ћете још четири исто тако занимљиве књиге о старим грчким јунацима, о ратовима које су водиле римске легије, о подвизима најхрабријих људи из далеког Јапана.

ОВЕ КЊИГЕ НЕЋЕТЕ ИСПУСТИТИ ИЗ РУКУ!

Библиотеку **„ЛЕГЕНДЕ О СТАРИМ ЈУНАЦИМА“** можете купити једино преко „Политикиног забавника“ за готово уз попуст од 5%, тј. свих 6 књига стаје **114.—** динара.

Књиге можете купити и на отплату у **4** месечне рате по **30.—** динара. Када вам поштар донесе књиге, платићете му цео износ (ако купујете за готово) или прву рату (ако купујете на отплату).

Књиге су повезане у пуно платно, са заштитним омотом у боји, штампане су ћирилицом. Цела библиотека има преко 1.200 страница текста.

ИП „НАРОДНА КЊИГА“
11001 Београд, Шафарикова 11

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем библиотеку „ЛЕГЕНДЕ О СТАРИМ ЈУНАЦИМА“.

1. ЗА ГОТОВО по цени од **114.**— дин. и платићу поштару кад ми донесе библиотеку (поузећем)
2. НА ОТПЛАТУ по цени од **120.**— дин. у четири месечне рате. Прву рату од **30.**— динара платићу поштару кад ми донесе библиотеку.

Купац

(Пошт. број, место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис)

Попуни, изрежи, залепи на дописницу и пошаљи на адресу ИП „НАРОДНА КЊИГА“, 11001 Београд, Шафарикова 11.

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД,
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ОН ЈЕ ОСЛОБОДИО УЖИЦЕ!

Ученик сам V разреда основне школе „Душан Јерковић" у Банатском Карловцу па бих желео да сазнам нешто више о хероју чије име носи моја школа.

Радивоје Павловић,
Банатски Карловац

Бранећи 29. XI 1941. на брду Кадињача прилаз слободном Ужицу, заједно са две чете свог Ужичког партизанског одреда, с Радничким батаљоном и једном четом Посавског одреда, јуначки је погинуо командант Ужичког партизанског одреда Душан Јерковић. Тако се, херојском смрћу, у 27. години, завршио светао животни пут омиљеног учитеља, комунисте, борца и команданта.

Душан Јерковић је рођен 1914. године у Огару, у Срему. Учитељску школу завршио је 1934. у Шапцу. Од 1936. радио је као учитељ у селима око Бајине Баште и у источној Босни. Члан КПЈ постаје 1939. У јулу 1941. Душан Јерковић је у првим устаничким редовима Убрзо постаје командир Рачанске чете у Ужичком народноослободилачком партизанском одреду, а од септембра 1941. он је командант целог Одреда. Под његовим руководством, захваљујући и његовој личној храбрости и залагању у беспоштедној борби, 24. IX 1941. ослобођено је Ужице, касније Титово Ужице. Два месеца касније, у току прве непријатељске офанзиве, кад се у слободном Ужицу налазио и Врховни штаб, један пук 342. немачке дивизије, појачан артиљеријом и тенковима, наступао је од Љубовије преко Рогачице према Ужицу. Поподне 28. XI Немци су избили у рејон брда Кадињаче, 10 километара северозападно од Ужица. Требало је по сваку цену спречити немачки продор у Ужице и

заузимање града и тако спасти Врховни штаб. На Кадињачи су се већ налазили Раднички батаљон из Ужица, две чете Ужичког одреда и једна чета Посавског одреда. Партизани су нападнути 29. XI пре подне много надмоћнијим снагама. После огорчене борбе, око подне, Немци су заузели партизанске положаје. Преко мртвих тела партизана и њихових команданата непријатељ је ушао у Ужице, али Врховни штаб је већ био напустио град. Иако су изгинули готово сви браниоци Кадињаче и мада је пало дотад слободно Ужице, задатак је био извршен; спасен је Врховни штаб.

Тачно две године касније, 29. новембра 1943. у Јајцу је основана нова Југославија. У њене темеље своје животе су уградили и Душан Јерковић и сви јунаци с Кадињаче, која је инспирисала песника Славка Вукосављевића за истоимену поему.

За народног хероја Душан Јерковић је проглашен 25. XI 1944.

ЈЕСЕЊЕ ЛИШЋЕ

Молим те да у Малој пошти објавиш речи старградске песме „Јесење лишће".

Бранислава Рандељ,
Бела Црква

Речи ове лепе песме не гласе увек исто и каткад се певају с неколико мањих измена у стиховима. Ипак, надамо се да нам читаоци неће замерити ако су се у стиховима који следе поткрале грешке или измене. Дакле:

ЈЕСЕЊЕ ЛИШЋЕ

Јесење лишће већ опало је,
ни травке нема, пустош је свуд.
У срцу моме, у мојој души
још увек влада вечита студ.

Узалуд беху све наде моје,
залуд се надах да ћеш остати.
А сад тек видим да збиља идеш
и да се морам с тобом растати.

Па иди, иди, у свет далеки,
мира ти желим на путу том.
А кад ти буде блистала срећа
заборави на ме, заборави тад.

Јесење лишће већ опало је,
ни травке нема, пустош је свуд.
У срцу моме, у мојој души
још увек влада вечита студ.

ЗА АТЛЕТИЧАРЕ

Желела бих да се учланим у Атлетски клуб „Црвена звезда" па те молим та објавиш адресу овог клуба.

Снежана Савић,
Параћин

Адреса коју тражите гласи: АК „Црвена звезда", Узун Миркова 1, тел. 621-650, 11000 Београд.

ГДЕ ЈЕ ЗМИЈИ СРЦЕ?

Молим те да у Малој пошти напишеш где је змији смештено срце.

Љиља Митић,
Велика Плана

Срце у змије налази се у предњем делу тела, исто као и стомак.

У ствари, срце је смештено у првој петини целе дужине змијског тела, а стомак је дугачак, узан и веома растегљив.

УКОРИЧЕНИ КОМПЛЕТИ ЗАБАВНИКА

Продајем укоричене комплете Забавника од 1952. до 1966. године, сем 1961. и 1963. године.

Молимо све заинтересоване читаоце да се јаве на адресу:

Дарко Марковић,
Хаџи Проданова 4,
11000 Београд

КАКО ПИСАТИ ПИЖОНУ?

Молим те да у Малој пошти објавиш адресу на коју бих могла да пишем фудбалеру „Црвене звезде" и наше репрезентације Владимиру Петровићу-Пижону.

Данијела Јауковић,
Сурдулица

Владимиру Петровићу-Пижону можете писати на адресу: ФК „Црвена звезда", Љутице Богдана бр. 1, 11 000 Београд. На исту адресу можете се јавити и осталим фудбалерима овог клуба.